

RUCH KADROWY I RUCH SPRAW w 2011 r.

Na dzień 1 stycznia 2011 r. w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Gliwicach orzekało **42 sędziów** (na początku 2010 roku liczba ta wynosiła 37, a na jego końcu 42, z tym że 3 sędziów powołano w grudniu, natomiast w 2009 r. orzekało 39 sędziów). Z dniem 29 czerwca 2011 r. na stanowisko Sędziego WSA została powołana Małgorzata Herman, zaś z dniem 1 lipca tegoż roku Sędzia WSA Grzegorz Granieczny zrzekł się stanowiska, a z dniem 2 sierpnia 2011 r. na stanowisko Sędziego NSA powołano Sędziego WSA Gabrielę Jyż. Na dzień 31 grudnia 2011 r. orzekało w WSA w Gliwicach zatem **41 sędziów**. Aktualna lista Sędziów orzekających w WSA w Gliwicach dostępna jest na stronie BIP Sądu w menu głównym: *Informacje ogólne – organy i struktura organizacyjna*.

Na dzień 1 stycznia 2011 r. w WSA w Gliwicach zatrudnionych było łącznie 143 (w poprzednim roku 134) pracowników, w tym – oprócz sędziów - 6 referendarzy (tyle samo co w roku ubiegłym) i 84 (poprzednio 80) urzędników sądowych (w tym 19 asystentów sędziego) oraz 11 innych pracowników (tyle samo co poprzednio). Na koniec roku 2011 łącznie pracowało w nim 140 osób, w tym – oprócz sędziów - 6 referendarzy, 83 urzędników i 10 innych pracowników.

Tabelki z danymi liczbowymi obrazującymi ruch spraw w roku ubiegłym dostępne są na stronie BIP w menu głównym – *statystyki*. Działalność ubiegłoroczną tutejszy Sąd rozpoczął z liczbą **3.081** spraw oczekujących na załatwienie, obejmującą 3.032 sprawy zarejestrowane w repertorium SA, 29 w repertorium SAB (zatem łącznie w obu kategoriach 3.061 spraw) i 20 spraw z repertorium SO. Na koniec 2011 roku ilość spraw pozostałych do załatwienia utrzymała się na poprzednim poziomie i wyniosła **3.085** spraw, w tym 3.021 spraw z repertorium SA, 58 spraw z repertorium SAB (w obu tych repertoriach razem 3.079) i 6 spraw z repertorium SO. W ciągu 2011 roku wpłynęły **6.183** skargi we wszystkich kategoriach (w roku 2010 zarejestrowano 7.076 skarg, zatem więcej o 893 sprawy niż w roku 2011). Na globalny wpływ składało się 5.971 spraw zapisanych w repertorium SA (w poprzednim roku 6.805), 163 sprawy w repertorium SAB (w poprzednim roku 181) i 49 spraw z repertorium SO (w ubiegłym roku 90). Zakończono natomiast **6.179** spraw (w tym 5.982 z repertorium SA, 134 z repertorium SAB i 63 z repertorium SO), przeto mniej więcej tyle samo co w roku 2010 (łącznie 6.196, w tym w poszczególnych repertoriach odpowiednio 5.924, 191 i 81). Średni miesięczny wpływ wynosił łącznie 515 spraw (poprzednio 590), załatwiono średnio również 515

(poprzednio 516) spraw miesięcznie. Największy wpływ, największą ilość załatwień i największą zaległość odnotowano jak co roku w Wydziale III. Najmniejszy wpływ, najmniejszą ilość załatwionych spraw oraz najmniejszą zaległość osiągnął Wydział II. Obliczenia te obejmują tylko załatwienia końcowe zarówno na rozprawach, których wyznaczono 484 (w roku 2010 – 445), czyli średnio miesięcznie 40, jak i posiedzeniach niejawnych, których (nie licząc posiedzeń w celu stwierdzenia prawomocności orzeczeń) wyznaczono 1.389 (w roku 2010 1.306), w tym 254 wyznaczonych przez referendarzy (poprzednio 266), czyli średnio miesięcznie 115. Nie uwzględniają natomiast orzekania na posiedzeniach niejawnych w kwestiach wпадkowych, podczas których wydano 2.352 orzeczenia niekończące postępowanie (w ubiegłym roku 2.046), nadto 5.113 o stwierdzeniu prawomocności orzeczeń (w ubiegłym roku 5.501). Referendarze wydali 1.133 postanowienia i 103 zarządzenia (poprzednio odpowiednio 1.385 i 140). Średnio statystycznie na jednego sędziego (bez uwzględnienia zmniejszonego obciążenia sędziów funkcyjnych, przyjmując realną obsadę na poziomie 41 sędziów) przypadało zatem 12, 5 (poprzednio 15) nowych spraw miesięcznie i taka sama też jest średnia ilość załatwień na osobę (poprzednio nieco ponad 13 spraw). Wskaźnik sprawności postępowania wynosił dla wszystkich spraw w Sądzie w omawianym okresie 5, 98 (poprzednio 5, 2). W roku 2011 wpłynęły 1.284 skargi kasacyjne (1.019 w poprzednim roku) i 598 zażaleń (420 w 2010 roku). Przy czym Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznał 875 skarg kasacyjnych, a więc mniej niż w roku poprzednim (923), natomiast więcej zażaleń niż w roku 2010 (wówczas 316), bo 470. W odniesieniu do orzeczeń kończących postępowanie stabilność orzecznictwa utrzymuje się na dotychczasowym poziomie wynoszącym 79% (spośród rozpoznanych spraw uchylono 181 orzeczenia). Natomiast w zakresie postanowień objętych zażaleniami wyniosła 90 % (spośród rozpoznanych zażaleń uwzględniono 45), a więc uległa wyraźnej poprawie.

Sędziowie sporządzili 5.054 uzasadnienia orzeczeń kończących postępowanie (w roku ubiegłym 4.585), a łącznie wszystkich (kończących i niekończących postępowanie) 7.499 (poprzednio 6.631). Zatem średnio miesięcznie (bez korekt obciążenia) odpowiednio 421 (średnio miesięcznie 10 każdy z sędziów) i 625 (15 średnio każdy z sędziów).

W postępowaniu uproszczonym w skali Sądu załatwiono 10 spraw (w roku 2010 – 6), nie przeprowadzono ani jednego postępowania mediacyjnego.

Struktura wpływu spraw w repertorium SA (bez skarg na uchwały organów jednostek samorządowych, na rozstrzygnięcia nadzorcze i skarg zmierzających do

zastosowania środków zapewniających wykonanie wyroków sądu) w roku 2011 przedstawiała się następująco:

- na akty i czynności centralnych organów administracji rządowej i innych organów naczelnych wpłynęły 444 skargi (7,1 % całego wpływu do Sądu spraw prowadzonych w tym repertorium), a więc mniej więcej tyle samo, co w roku poprzednim,
- na akty i czynności samorządowych kolegiów odwoławczych wpłynęło 1.489 spraw (24 % globalnego wpływu). Z tej liczby 273 skargi dotyczyły rozstrzygnięć SKO w Bielsku-Białej (18 % wszystkich skarg w tej kategorii), 262 SKO w Częstochowie (17, 5 %) i 954 SKO w Katowicach (64 %). Jest to nieco mniejsza ilość niż poprzednio.
- na akty i czynności terenowych organów administracji rządowej wniesiono o 131 skarg więcej niż w roku poprzednim (jest to stała tendencja), bo 1.000 (16 % globalnego wpływu),
- na akty i czynności dyrektorów izb skarbowych i dyrektorów urzędów kontroli skarbowej wpłynęło znacznie mniej skarg niż w roku 2010 (o 568), bo 1.545 (25 % całego wpływu do Sądu),
- na akty i czynności izb celnych wniesiono mniej skarg niż w roku ubiegłym, bo 956 (15, 5 % całego wpływu),
- na akty i czynności innych organów w roku 2011 wpłynęło nieco mniej skarg niż w roku 2010, bo 331 (5 % wpływu).

ZAGADNIENIA PROCEDURALNE

Postępowanie administracyjne, podatkowe i sądowoadministracyjne

W uzasadnieniu wyroku z dnia 28 marca 2011 r., oddalającym skargę w sprawie dotyczącej podatku dochodowego od osób fizycznych oznaczonej sygn. akt I SA/GI 1253/10, Sąd stwierdził, iż ustawodawca w Ordynacji podatkowej nie przewidział odrębnego od postępowania podatkowego, postępowania związanego z wydaniem postanowienia w sprawie nadania decyzji nieostatecznej rygoru natychmiastowej wykonalności. Czynności procesowe organu, ograniczające się do zbadania przesłanek zastosowania rygoru natychmiastowej wykonalności, określonych w art. 239b Ordynacji podatkowej oraz wydania stosownego postanowienia w przypadku ich ziszczenia, podejmowane mogą być tylko w ramach postępowania podatkowego, które nie zostało zakończone ostateczną decyzją. Potwierdzeniem tej tezy są unormowania Ordynacji podatkowej, z których wynika, że: - nie wydaje się odrębnego postanowienia o wszczęciu postępowania w sprawie nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności (art. 165 § 5 pkt 3), - w sprawach związanych z nadaniem decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności nie ma zastosowania regulacja art. 200 § 1 (art. 200 § 2 pkt 1), - przepisy dotyczące nadania nieostatecznej decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności, pomieszczone zostały w Dziale IV Ordynacji podatkowej - Postępowanie podatkowe.

Przedmiotem skargi w sprawie o sygn. akt II SA/GI 45/11 była uchwała podjęta przez Zarząd Województwa Śląskiego w oparciu o regulację art. 40 ust. 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r., Nr 102, poz. 651 ze zm.) oraz § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. Nr 207, poz. 2108 ze zm.). Ustawodawca przewidział w tych przepisach szczególny tryb kontroli procedury przetargowej dokonywanej przez organ reprezentujący właściciela gruntu (w przypadku gruntów Skarbu Państwa - wojewodę, w przypadku gruntów gminnych - organ wykonawczy gminy). Jednak nie został w nich określony charakter stanowiska zajmowanego przez organ na skutek złożenia skargi. W ocenie Sądu stanowisko wyrażane w sprawie rozpatrzenia skargi składanej na czynności związane z przeprowadzeniem przetargu nie następuje w postępowaniu administracyjnym, nie mieści się ono także w kategorii decyzji

administracyjnej ani aktu lub czynności w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153 poz. 1270 z 2002 r.), dalej zwanej P.p.s.a. Stanowi bowiem rozstrzygnięcie, które nie dotyczy uprawnień lub obowiązków strony wynikających z przepisu prawa. Natomiast z przywołanej regulacji określającej kompetencje organu w zakresie uznania za niezasadną skargi na czynności związane z przeprowadzeniem przetargu nie wynika, aby przepis ten określał uprawnienie lub obowiązek strony o charakterze administracyjnoprawnym i to wynikający wprost z przepisu prawa. Z braku podstaw prawnych do wniesienia skargi na powyższą uchwałę, Sąd postanowieniem z dnia 4 marca 2011 r. odrzucił skargę uznając ją za niedopuszczalną. Stanowisko to podzielił Naczelny Sąd Administracyjny, który postanowieniem z dnia 7 czerwca 2011 r., sygn. akt I OSK 891/11, oddalił skargę kasacyjną od tegoż postanowienia.

Postanowieniem z dnia 14 marca 2011 r., sygn. akt IV SA/GI 157/11, Sąd odrzucił skargę na pismo rektora uniwersytetu informujące o utrzymaniu w mocy negatywnej oceny pracowniczej wydanej wobec skarżącej. W uzasadnieniu postanowienia Sąd stwierdził, iż sprawa wydawania ocen pracowniczych nie jest sprawą administracyjną, gdyż przy ocenie tej nie dochodzi do konkretyzacji praw i obowiązków stron stosunku administracyjnoprawnego, której dokonuje się na podstawie przepisów prawa materialnego. W ocenie Sądu ani regulacja art. 132 ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 165, poz. 1365 ze zm.), ani wydane na jego podstawie wewnętrzne przepisy regulujące sposób, tryb, terminy oraz sposoby dokonywania ocen pracowniczych nie stanowią podstawy prawnej do wydania decyzji administracyjnej, mocą której organ dokonuje oceny pracownika. Ocena taka nie może być również utożsamiana z innym aktem lub czynnością z zakresu administracji publicznej, bowiem wynika ona bezpośrednio ze stosunku pracy łączącego pracownika z oceniającym i na tej płaszczyźnie musi zostać rozpoznana. Wobec powyższego skarga jako niedopuszczalna została odrzucona. Naczelny Sąd Administracyjny odrzucił skargę kasacyjną od tego orzeczenia postanowieniem z dnia 1 lipca 2011 r., sygn. akt I OSK 1012/11.

Przedmiotem skargi w sprawie oznaczonej sygn. akt IV SA/GI 911/10, były faktyczne czynności likwidacyjne podjęte przez wójta wobec samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej na podstawie uchwały rady gminy, której nieważność została prawomocnie stwierdzona na mocy orzeczenia Sądu. W ocenie

Sądu tak zakreślony przedmiot skargi nie mieści się w katalogu spraw, które poddane zostały przez ustawodawcę kognicji sądów administracyjnych. Sąd zaakcentował, iż wszelkie czynności dokonywane przez organy administracji, a prowadzące do likwidacji zakładu opieki zdrowotnej przybierają konkretną formę decyzji, zarządzenia, czy też innego aktu administracyjnego. I to właśnie te konkretne, już zindywidualizowane działania właściwych organów administracji mogą zostać poddane kontroli sądowoadministracyjnej, oczywiście inicjowanej na wniosek uprawnionego podmiotu. Skargą natomiast nie mogą zostać objęte pewne abstrakcyjne, bliżej niedookreślone czynności organu administracji, tym bardziej, że w procesie prowadzącym do likwidacji zakładu opieki zdrowotnej na kolejnych etapach postępowania likwidacyjnego decyzje podejmowane są przez różne organy. Dlatego uznając, iż skarga nie mieści się w zakresie właściwości rzeczowej sądu administracyjnego na mocy art. 58 § 1 pkt 6 i § 3 P.p.s.a. odrzucił ją postanowieniem z dnia 17 marca 2011 r.

Postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2011 r., sygn. akt IV SA/GI 545/10, odrzucono skargę na orzeczenie okręgowej komisji lekarskiej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji orzekające o stanie zdrowia skarżącego - funkcjonariusza Policji, jego zdolności do służby i pracy w normalnych warunkach i niezaliczeniu do żadnej grupy inwalidów. W ocenie Sądu okazała się ona niedopuszczalna. Tryb postępowania komisji lekarskich określa rozporządzenie Ministra S.W. i A. z dnia 9 lipca 1991 r. w sprawie właściwości i trybu postępowania komisji lekarskich podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 79, poz. 349 ze zm.), z którego wynika, że komisje te są właściwe do wydawania orzeczeń o stanie zdrowia i stopniu zdolności do służby, stopniu uszczerbku na zdrowiu, oraz o związku schorzeń ze służbą. Natomiast zasady orzekania o inwalidztwie funkcjonariuszy Policji reguluje rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 stycznia 1995 r. w sprawie zasad orzekania o inwalidztwie funkcjonariuszy ... (Dz. U. Nr 8, poz. 41 ze zm.). Zatem orzeczenia komisji można podzielić na dwie grupy: pierwsza dotyczy ustalenia zdolności do służby, ma charakter wiążący dla organu w sprawie powołania funkcjonariuszy do służby, druga to orzeczenia ustalające istniejące u funkcjonariuszy schorzenia oraz ich związek ze służbą dla celów odszkodowawczych, rentowych, emerytalnych. Pierwsza kategoria podlega zaskarżeniu do sądu administracyjnego, druga zaś do sądu powszechnego. Skoro zatem skarga zakwestionowała pierwszy z wymienionych aktów, zapadły w

sprawie nie mającej charakteru administracyjnego, kognicja sądu administracyjnego jest wyłączona. Charakter orzeczenia determinuje cel jego wydania, a tym w sprawie niniejszej było przeprowadzenie badań kontrolnych w zakresie inwalidztwa, uprzednio ustalonego na czas określony. Zatem mimo zaczepienia przez skarżącego kwestii zdolności do służby, w istocie orzeczenie obejmowało inny zakres. Podobnie orzekł Sąd w sprawie o sygn. akt IV SA/GI 384/10, w której wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2011 r. oddalił skargę na orzeczenie komisji lekarskiej w przedmiocie zdolności do służby, uznając tę część aktu za legalną, zaś w pozostałym zakresie odrzucił skargę, dochodząc do przekonania, że jest ona niedopuszczalna z powodu braku drogi sądowoadministracyjnej.

Wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2011 r., sygn. akt IV SA/GI 680/10, stwierdzono nieważność zaskarżonej decyzji w przedmiocie odsetek z tytułu opóźnienia w wypłacie świadczeń rodzinnych. Organy stanęły na prawidłowym stanowisku, że żądanie to nie wszczęło sprawy administracyjnej i nie podlega rozpatrzeniu na gruncie postępowania administracyjnego. Wszak decyzja organu pierwszej instancji umarzająca postępowanie, na skutek odwołania została przez samorządowe kolegium odwoławcze uchylona wraz z umorzeniem postępowania pierwszej instancji. W ocenie Sądu rozstrzygnięcie to rażąco naruszyło przepis art. 138 § 1 pkt 2 k.p.a., gdyż skoro organ odwoławczy poczynił takie same ustalenia i rozważania jak organ pierwszej instancji, którego decyzja była zatem prawidłowa, nie było podstaw do jej uchylenia. Umarzając postępowanie pierwszej instancji organ ten rozstrzygnął nadto identycznie, jak w decyzji objętej odwołaniem. Przeto jego rzeczą było utrzymanie tej decyzji w mocy na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a. Zapadłe rozstrzygnięcie wyczerpało więc przesłankę z art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.

Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2011 r., sygn. akt IV SA/GI 393/11, odrzucono skargę na pismo w przedmiocie odmowy sfinansowania szkolenia dla osoby poszukującej pracy. W ocenie Sądu nie mieści się ono w pojęciu aktu opisanego w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Co prawda ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instancjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 ze zm.) nie określa, w jakiej formie organ rozstrzyga wnioski osoby wymienionej w art. 43 ust. 3 cytowanej ustawy o sfinansowanie kosztów szkolenia na podstawie jej art. 40 ust. 3, w jednak dokonując wykładni tych norm doszedł Sąd do przekonania, że formą tą jest

decyzja. Zaskarżone pismo spełnia minimalne wymogi stawiane tej formie. Jednak nie wniesiono od niego odwołania, co czyni skargę złożoną na decyzję pierwszoinstancyjną niedopuszczalną. Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną od tego orzeczenia postanowieniem z 9 sierpnia 2011 r., sygn. akt I OSK 1298/11.

W sprawie o sygn. akt IV SA/GI 1002/11, Sąd postanowieniem z dnia 19 września 2011 r. odrzucił skargę na decyzję towarzystwa budownictwa społecznego w przedmiocie odmowy udostępnienia informacji publicznej. Decyzja ta została przesłana wnioskodawcy pocztą elektroniczną. W ocenie Sądu decyzja ta, skoro nie została opatrzona bezpiecznym podpisem, nie jest decyzją podpisaną, zatem nie spełnia wszystkich wymogów zastrzeżonych dla tej formy rozstrzygnięcia. W konsekwencji czego skarga nie miała ustawowo wymaganego i określonego substratu, dlatego była niedopuszczalna.

Postanowieniem z dnia 19 września 2011 r., sygn. akt IV SA/GI 1080/11, odrzucono skargę na postanowienie inspektora pracy w przedmiocie kontynuowania czynności kontrolnych. Zdaniem Sądu postępowanie kontrolne nie jest postępowaniem administracyjnym, bo ma ono na celu ustalenie stanu faktycznego, dającego podstawę do ewentualnego wszczęcia postępowania kończącego się wydaniem nakazu czy decyzji. Postanowienia zapadłe w jego wyniku nie rozstrzygają w sposób władczy o prawach i obowiązkach jednostki kontrolowanej. W konsekwencji czego na takie postanowienia nie służy skarga do sądu administracyjnego. Jako niedopuszczalna podlegała więc odrzuceniu.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 29 września 2011 r., sygn. akt II SA/GI 430/11, Sąd zawarł tezę, wedle której nie jest uprawnione twierdzenie, że pozostawienie podania bez rozpoznania (art. 64 k.p.a.) jest czynnością materialno-techniczną także w sytuacji, w której organ nadał takiemu rozstrzygnięciu treść i formę decyzji administracyjnej. W razie wniesienia odwołania od takiej decyzji organ odwoławczy jest zobowiązany do jego rozpatrzenia poprzez wydanie decyzji w trybie art. 138 § 2 k.p.a. z uwzględnieniem faktu, że decyzja ta wydana została z naruszeniem przepisów postępowania. Dlatego uchylił postanowienie stwierdzające niedopuszczalność odwołania od decyzji o pozostawieniu bez rozpoznania wniosku o nieodpłatne uzyskanie działki.

Wyrokiem z dnia 7 października 2011 r., sygn. akt II SA/GI 348/11, stwierdzono nieważność decyzji organów obu instancji o odmowie umorzenia postępowania w przedmiocie ustalenia warunków zabudowy. Wniosek w tym kierunku złożył uczestnik postępowania. Organy uznając go za niezasadny odmówiły żądaniu. W ocenie Sądu rozstrzygnięcie nie ma podstawy prawnej, gdyż brak jest przepisów pozwalających na odmowę umorzenia postępowania, w szczególności w kodeksie postępowania administracyjnego, dlatego zapadłe decyzje uznał za nieważne na mocy art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.

Postępowanie egzekucyjne w administracji

W sprawie oznaczonej sygn. II SAB/GI 34/11 Sąd rozważał, czy skarżący jako podmiotowi wymienionemu w art. 6 § 1a ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r., Nr 229, poz. 1954 ze zm.), dalej p.e.a., przysługuje uprawnienie do wniesienia skargi do sądu administracyjnego na bezczynność organu egzekucyjnego w podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych. Sąd uznał, iż podmiot zainteresowany przeprowadzeniem egzekucji, nawet jeżeli brał udział w postępowaniu zakończonym decyzją nakładającą egzekwowany obowiązek, nie posiada przymiotu strony w postępowaniu egzekucyjnym, w tym możliwości zaskarżenia wydanych w tym postępowaniu postanowień, a zakres jego uprawnień ograniczony jest treścią art. 6 § 1a p.e.a. W przypadku bezczynności wierzyciela służy mu zatem wyłącznie prawo wniesienia skargi do organu wyższego stopnia i tylko w tym wąskim zakresie uczestniczy w postępowaniu zmierzającym do wyegzekwowania nałożonego obowiązku. Okoliczność ta determinuje także możliwość wnoszenia skarg do sądu administracyjnego. Podmiot wskazany w art. 6 § 1a p.e.a. może wnieść skargę na bezczynność, w sytuacji gdy organ wyższego nie rozpozna jego skargi złożonej w oparciu o regulację tego przepisu bądź nie rozpozna zażalenia wniesionego na postanowienie odmawiające uwzględnienia tej skargi. Z regulacji tej nie wypływa natomiast dla tego podmiotu uprawnienie do wniesienia skargi do sądu administracyjnego w przypadku, w którym organ wyższego stopnia uwzględnił wniesioną skargę na bezczynność organu egzekucyjnego (wierzyciela) w podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, a organ egzekucyjny (wierzyciel) tych czynności nie wykonuje. Dlatego na mocy art. 58 § 1 pkt 6 P.p.s.a. Sąd odrzucił skargę postanowieniem z dnia 21 września 2011 r.

W sprawie oznaczonej sygn. akt I SA/GI 1255/10, Sąd uchylając wyrokiem z 4 kwietnia 2011 r. zaskarżone postanowienie stwierdził, iż art. 59 § 4 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji przewiduje, iż do wydania postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego może dojść na żądanie zobowiązanego lub wierzyciela albo z urzędu. Możliwość złożenia przez zobowiązanego wniosku (żądania) o umorzenie postępowania egzekucyjnego nie zostało przy tym ograniczone żadnym terminem, co oznacza, że takie żądanie może być zgłoszone w każdym czasie aż do zakończenia postępowania. W ocenie Sądu nie ma też prawnych przeszkód, aby zobowiązany złożył wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego więcej niż jeden raz, zwłaszcza gdy opiera swój wniosek na innej przesłance faktycznej czy prawnej. Skarżący sformułował w kolejnych swych wnioskach o umorzenie postępowania dwie zupełnie inne podstawy swego żądania, zatem kolejny wniosek skarżącego o umorzenie postępowania egzekucyjnego z powodu przedawnienia zobowiązania podatkowego, wymagał rozpoznania merytorycznego. Ewentualna bezzasadność tego wniosku (o czym organy były przekonane w świetle wywodów zaprezentowanych w swych poprzednich postanowieniach o odmowie umorzenia postępowania egzekucyjnego) nie może jednak być utożsamiana z bezprzedmiotowością postępowania. Z tych względów Sąd uznał, że umorzenie postępowania, wszczętego wnioskiem skarżącego, jako bezprzedmiotowego, pozostaje w sprzeczności z art. 105 K.p.a., zastosowanym w niniejszej sprawie na mocy art. 18 p.e.a., gdyż nie wystąpiła przesłanka bezprzedmiotowości. Uchybienie to miało zasadniczy wpływ na wynik sprawy, gdyż zamknęło stronie drogę (także sądową) do poddania merytorycznej weryfikacji stanowiska organu egzekucyjnego w zakresie przedawnienia zobowiązania podatkowego, jako podstawy umorzenia postępowania egzekucyjnego.

Sprawy z zakresu egzekucji należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów Ordynacji podatkowej

W wielu sprawach, między innymi oznaczonych sygn. akt III SA/GI 2439/10, III SA/GI 1662/10, III SA/GI 20/11 III SA/GI 16/11, III SA/GI 18/11, przedmiotem sporu była skuteczność wystawionych przez osoby kierujące izbami wytrzeźwień tytułów wykonawczych. W uzasadnieniach wyroków Sąd wskazał, iż niepobrana w trybie art. 45 ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1983 r. o wychowaniu w trzeźwości i

przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U z 2007 r., Nr 70, poz. 473 ze zm.) opłata za doprowadzenie i pobyt w izbie wytrzeźwień w kwocie nie wyższej niż 250 zł nie jest opłatą, do której mają zastosowanie przepisy dotyczące zaległości podatkowej (art. 2 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa). Jako nieuiszczona opłata wynikająca z ustawy stanowi ona zatem prawo majątkowe (mienie) będące wierzytelnością gminy, jeśli w trybie § 17 rozporządzenia Ministra Zdrowia z 4 lutego 2004 r. w sprawie trybu doprowadzania, przyjmowania i zwalniania osób w stanie nietrzeźwości oraz organizacji izb wytrzeźwień i placówek utworzonych lub wskazanych przez jednostkę samorządu terytorialnego osobie nieposiadającej w momencie zwalniania z izby środków pieniężnych wystarczających na pokrycie kosztów pobytu dyrektor izby wystawił wezwanie do pokrycia kosztów pobytu w terminie 7 dni, i jeśli te koszty pobytu nie zostały w tym terminie pokryte. W takiej sytuacji wierzyciel (gmina) poprzez reprezentującego ją wójta winien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych (art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji), ponieważ złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji jest warunkiem rozpoczęcia egzekucji administracyjnej. Skoro wniosek o wszczęcie egzekucji stanowi oświadczenie woli składane w imieniu gminy w zakresie zarządu mieniem, bo chodzi tutaj o dochodzenie jej wierzytelności, to takie oświadczenie może złożyć tylko i wyłącznie osoba uprawniona - jednoosobowo wójt albo działający na podstawie jego upoważnienia zastępca wójta samodzielnie albo wraz z inną upoważnioną przez wójta osobą. Podpisującymi tytuł wykonawczy mogą być tylko i wyłącznie wskazane osoby, a nie kierownik izby wytrzeźwień, który w trybie przepisów Kodeksu cywilnego został jedynie umocowany przez wójta do działania w zakresie dokonywania czynności cywilnoprawnych w ramach zarządu powierzonym jednostce organizacyjnej gminy mieniem i do realizowania planu finansowego tej jednostki. Szerszemu umocowaniu kierownika gminnej jednostki organizacyjnej sprzeciwia się bowiem treść art. 46 z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 ze zm.). Wystawione przez osoby kierujące izbami wytrzeźwień tytuły wykonawcze Sąd uznał za wadliwe i oddalił skargi na postanowienia o zwrocie tytułów (wyroki odpowiednio z dnia 4 stycznia 2011 r., 5 stycznia, 2011 r., 24 sierpnia 2011 r., 13 lipca 2011 r.).

Prawo pomocy

W postanowieniu z dnia 27 stycznia 2011 r., sygn. akt III SA/GI 2494/10, referendarz sądowy stwierdził, iż sytuacja, w której zadeklarowane przez stronę wydatki przewyższają uzyskiwane dochody sugeruje, że posiada ona jeszcze inne, oprócz ujawnionych w toku postępowania, źródła przychodów, co czyni złożony przez nią wniosek niewiarygodnym. Skoro skarżący nie wykazał wszystkich źródeł dochodu, z których pokrywa ponoszone wydatki referendarz uznał, iż dysponuje nieujawnionymi środkami finansowymi, których wysokość nie została podana. Takie działanie strony starającej się ukryć skąd czerpie środki na pokrycie wskazanych przez siebie wydatków, nie zasługuje na aprobatę. Z tychże przyczyn odmówiono przyznania prawa pomocy.

Zarządzeniem z dnia 28 stycznia 2011 r., sygn. akt I SA/GI 806/09, referendarz sądowy pozostawił bez rozpoznania wniosek skarżącej o przyznanie prawa pomocy. W tej sprawie skarżąca nie złożyła wniosku na urzędowym formularzu, a w odpowiedzi na wezwanie Sądu do uzupełnienia tego braku oświadczyła, iż nie jest zainteresowana podtrzymaniem wniosku. Referendarz sądowy uznał, iż nie może być skutecznie cofnięty wniosek, który nie został złożony w przewidzianej prawem formie – do czasu uzupełnienia jego braków formalnych. Jego zdaniem istotnym w sprawie jest fakt, iż skarżąca nie wykonała wezwania do złożenia urzędowego formularza wniosku, nie zaś przyczyny tego stanu rzeczy, takie jak rezygnacja z prawa pomocy.

Umarzając postępowanie zainicjowane wnioskiem o przyznanie prawa pomocy w sprawie o sygn. I SA/GI 296/11 referendarz sądowy zważył, iż prawo pomocy może być przyznane stronie jedynie na jej wniosek. Strona pozostaje wyłącznym dysponentem wniosku, co oznacza, że organ prowadzący postępowanie nie nabywa uprawnienia do rozstrzygania z urzędu, tj. bez lub wbrew woli wnioskodawcy, wyrażonej w dostatecznie jasny sposób. Skoro zatem skarżący cofnął wniosek, to wykluczone jest zarówno merytoryczne zakończenie postępowania wszczętego tym wnioskiem, tj. jego oddalenie lub uwzględnienie, jak i kontynuowanie postępowania. Jediną możliwością pozostaje więc umorzenie tego fragmentu postępowania na podstawie stosowanego w drodze analogii art. 161 § 1 pkt 1 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, nakazującego

podjęcie takiego postanowienia w razie skutecznego cofnięcia skargi. Skądinąd cofnięcie wniosku powoduje, że wspomniane postępowanie traci swój przedmiot i staje się tym samym bezprzedmiotowe, co również – stosownie do art. 161 § 1 pkt 3 P.p.s.a. – stanowi przesłankę umorzenia postępowania. Postanowienie zapadło dnia 10 maja 2011 r.

Przyznając postanowieniem z dnia 2 czerwca 2011 r. prawo pomocy w zakresie zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia dla skarżącego adwokata z urzędu w sprawie oznaczonej sygn. akt II SA/GI 1207/10 referendarz sądowy uznał, iż z uwagi na zły stan zdrowia wnioskującego znajdujący odzwierciedlenie w nadesłanych do akt dokumentach uzasadnione jest twierdzenie o wyższych aniżeli przeciętne potrzebach życiowych. Uznał za wiarygodne twierdzenia, iż zgromadzone na rachunku bankowym środki są niezbędne dla zapewnienia rehabilitacji oraz pomocy osób trzecich stronie. W innej sytuacji posiadanie tego rodzaju składnika majątku stałoby na przeszkodzie do uwzględnienia wniosku. W opisywanym przypadku ich przeznaczenie oraz konieczność zachowania w całości, bez uszczuplenia, nie budzą wątpliwości i uzasadniają żądanie.

Rozpoznając wniosek o przyznanie prawa pomocy, referendarz sądowy po dokonaniu analizy nadesłanych przez stronę dokumentów stwierdził, iż ocena zasadności wniosków o przyznanie prawa pomocy sprowadza się w praktyce do badania wzajemnej relacji pomiędzy bieżącymi aktywami podmiotu, który o to prawo się ubiega a szacowanymi kosztami sądowymi, niezbędnymi do poniesienia w danym postępowaniu sądowym. Ustalenie tej drugiej wielkości jest rzeczą nieskomplikowaną, a to przez pryzmat skierowanego uprzednio wezwania, którym zobowiązano skarżącą spółkę do uiszczenia wpisu sądowego od skargi. Problematiczne jest natomiast rzetelne ustalenie poziomu bieżących płynnych środków finansowych, wszak przedstawienie Sądowi stosownej dokumentacji źródłowej w znacznej mierze zależy od dobrej woli strony wnioskującej. Dopiero skonfrontowanie danych z zestawienia obrotów za okres sprawozdawczy, wyciągów bankowych oraz wyciągów z jej raportu kasowego za ten okres, pozwoli na miarodajną ocenę bieżącego przepływu środków finansowych spółki, które mogłyby być ewentualnie wykorzystane przy partycypacji w należnych kosztach sądowych. Bierna postawa procesowa skarżącej spółki, która nie nadesłała wszystkich dokumentów, jakie objęte były wezwaniem referendarza sądowego, nasunęła

wątpliwości co do zdolności płatniczej spółki i była powodem odmowy przyznania prawa pomocy postanowieniem z dnia 26 września 2011 r., sygn. akt I SA/GI 629/11.

Postanowieniem z dnia 3 listopada 2011 r., w sprawie o sygn. I SA/GI 202/11, referendarz sądowy umorzył postępowanie w sprawie z wniosku o przyznanie prawa pomocy. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, iż organ prowadzący postępowanie w tym zakresie jest zawsze związany jego cofnięciem i nie może badać dopuszczalności tej czynności. Brak jest bowiem możliwości uznania cofnięcia za niedopuszczalne, tak jak to jest – w myśl art. 60 P.p.s.a. – w przypadku cofnięcia skargi. Przepis ów ma zastosowanie wyłącznie do skarg i nie można – bez odrębnej podstawy prawnej – sięgać do jego regulacji w razie cofnięcia innego rodzaju pism, w tym wniosku o przyznanie prawa pomocy.

Odmawiając przyznania prawa pomocy w sprawie o sygn. akt III SA/GI 769/11, referendarz sądowy uznał podnoszone przez stronę argumenty dotyczące ustanowienia przez organy skarbowe zabezpieczenia na majątku spółki należności finansowych za bezzasadne. Albowiem z treści art. 166a § 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 ze zm.) wynika, że w okresie zabezpieczenia - za zgodą organu egzekucyjnego - mogą być dokonywane wypłaty z zajętego - w celu zabezpieczenia - rachunku bankowego zobowiązanego, o ile ten przedstawi wiarygodne dokumenty świadczące o konieczności poniesienia tych wydatków dla wykonywania działalności gospodarczej. Tym bardziej, że w doktrynie za dominujący uznany został pogląd, zgodnie z którym koszty sądowe należą do normalnych kosztów działalności gospodarczej, a dochodzenie roszczeń na drodze sądowej - jako element tej działalności - wymaga na równi z koniecznością zapewnienia środków na bieżącą działalność, także zapewnienia środków na ich dochodzenie. Postanowienie zapadło w dniu 10 listopada 2011 r.

W uzasadnieniu wniosku o przyznanie prawa pomocy w zakresie zwolnienia od kosztów sądowych w sprawie o sygn. IV SO/GI 18/11 dyrektor zespołu szkół podniósł, że placówka, którą kieruje jest szkołą publiczną, finansowaną z budżetu jednostki samorządu terytorialnego i nie ma możliwości wydatkowania pozostających w jej gestii środków pieniężnych na cele inne niż statutowe, bez zgody „jednostki terytorialnej”. Środki te są przeznaczone na wynagrodzenia nauczycieli i

pracowników oraz na „prawidłowe funkcjonowanie placówki”. Zdaniem rozpoznającego wniosek, ewentualny wydatek związany z opłaceniem kosztów postępowania sądowego można uznać za mieszczący się w pojęciu realizacji celów statutowych tej placówki, skoro przedmiot tego postępowania jest ściśle związany z jej działalnością. Nawet jednak gdyby przyjąć, że tak nie jest, dyrektor szkoły - jak sam oświadczył we wniosku - może wystąpić o udzielenie zgody na dokonanie rzezonego wydatku do właściwego organu jednostki samorządu terytorialnego. Dopiero więc ewentualne nieudzielenie takiej zgody mogłoby czynić wniosek o przyznanie prawa pomocy uzasadnionym. Postanowieniem z dnia 21 listopada 2011r., referendarz sądowy odmówił przyznania prawa pomocy.

Zwalniając skarżącego od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych referendarz sądowy wskazał, iż w świetle uregulowań ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi zwrot uiszczzonego wpisu od skargi może nastąpić jedynie w przypadku odrzucenia lub cofnięcia skargi (tu Sąd orzeka z urzędu na podstawie art. 232 P.p.s.a.) albo w myśl art. 209 P.p.s.a. - dopiero w wyroku uwzględniającym skargę w całości lub w części, bądź w postanowieniu umarzającym postępowanie w sprawie na podstawie art. 54 § 3 cytowanej ustawy (tu zwrot następuje na wniosek strony). Zwrot omawianej opłaty może też zostać dokonany mocą postanowienia o uzupełnieniu wyroku w przypadku, gdy sąd nie zamieścił w tym wyroku orzeczenia o kosztach, pomimo iż powinien był orzec w tej kwestii z urzędu (art. 157 § 1 i § 3 P.p.s.a.). Zwrot taki jest wreszcie dopuszczalny w sytuacji, o której mowa w art. 225 P.p.s.a., to jest wtedy, gdy wystąpi nadpłata w kwocie kosztów uiszczonych przez stronę w porównaniu z wysokością kwoty należnej. Brak jest natomiast unormowania, z którego wynikałoby, że przesłanką zwrotu prawidłowo uiszczzonego wpisu może być późniejsze przyznanie stronie prawa pomocy, choćby nawet prawo to obejmowało zwolnienie strony od kosztów sądowych w całości. W ocenie referendarza nie budzi więc wątpliwości, że dokonanie zwrotu opłaty byłoby w takiej sytuacji pozbawione podstawy prawnej (sygn. akt IV SA/GI 1462/11, postanowienie z dnia 8 grudnia 2011 r.).

ZAGADNIENIA MATERIALNOPRAWNE

Sprawy z zakresu podatku dochodowego od osób fizycznych

W uzasadnieniu wyroku z dnia 7 lutego 2011 r., uchylającego zaskarżoną decyzję w sprawie o sygn. akt I SA/GI 1215/10, dotyczą zobowiązania w podatku dochodowym od osób fizycznych, Sąd stwierdził, iż przepis art. 53a Ordynacji podatkowej (dalej O.p.), dodany ustawą nowelizacyjną z dnia 12 września 2002 roku (Dz. U. Nr 169, poz. 1387), rozstrzygnął zagadnienie możliwości wydawania po zakończeniu roku podatkowego (podatek dochodowy) lub innego okresu rozliczeniowego (miesiąc w podatku akcyzowym) decyzji określających zobowiązania z tytułu niewpłaconych w terminie albo deklarowanych w заниzonych wysokościach zaliczek na podatek. Przepis ten jednoznacznie uprawnia organ podatkowy do określania – w celu ustalania wielkości odsetek za zwłokę – zaliczek na podatek w prawidłowej wysokości, nawet po zakończeniu roku podatkowego lub innego okresu rozliczeniowego. Konsekwencje nieterminowego uiszczania zaliczek na podatek lub niepłacenia ich w ogóle podatnik może zatem ponieść nie tylko do końca roku podatkowego lub innego okresu rozliczeniowego. Do naliczenia więc odsetek za zwłokę zobligowany jest organ podatkowy w ramach wydawanej decyzji, w której dokonuje naliczenia odsetek od prawidłowej wysokości zaliczki, za okres od dnia, w którym powinna być zapłacona na dzień złożenia zeznania podatkowego za rok podatkowy lub inny okres rozliczeniowy, a w przypadku niezłożenia zeznania w terminie na ostatni dzień terminu złożenia.

W sprawie o sygn. akt I SA/GI 10/11, Sąd uchylił pisemną interpretację przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie dotyczącej podatku dochodowego od osób fizycznych w zakresie skutków podatkowych wniesienia do spółki osobowej wkładu niepieniężnego w postaci akcji. Uzasadniając wyrok z dnia 1 marca 2011 r. Sąd uznał, iż wniesienie aportu do spółki osobowej nie jest "zbyciem udziałów", o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 6 lit. a) 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 roku, Nr 14, poz. 176 ze zm.), zwanej dalej: u.p.d.o.f. Relacja tego przepisu ustawy do jej art. 17 ust. 1 pkt 9 jest taka, jak *lex specialis* do *lex generalis*. Jeśli w majątku podatnika pojawia się przychód otrzymany w zamian za wniesienie wkładu niepieniężnego do spółki, to

przychód taki jest opodatkowany tylko wówczas, gdy spółka ta posiada osobowość prawną. Otrzymanie udziałów w spółce osobowej w zamian za wkład niepieniężny jest więc podatkowo obojętne. Tym samym w związku z wniesieniem wkładu do spółki osobowej w drodze aportu nie powstaje przychód, który mógłby być opodatkowany. Odmienna interpretacja, zakładająca że wniesienie aportu do spółki osobowej jest "zbyciem udziałów", o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 6 lit. a) u.p.d.o.f. prowadziłaby do wniosku, że niepotrzebne w ogóle było ustanawianie odrębnego przepisu kreującego przychód powstały w wyniku wniesienia aportu. Tak więc art. 17 ust. 1 pkt 9 u.p.d.o.f. byłby zbędny, gdyż tę kwestię regulowałby już art. 17 ust. 1 pkt 6 lit. a) tejże ustawy. Takie stanowisko jest tym samym nie do przyjęcia, gdyż godzi w racjonalność ustawodawcy, której respektowanie zabezpiecza wykładnię prawa polegającą na odrzuceniu oceny, że dany przepis prawa lub użyte w nim wyrażenie jest zbyteczne.

W wyroku z dnia 23 marca 2011 r., sygn. akt I SA/GI 1182/10, Sąd stwierdził, iż zgodnie z regulacją zawartą art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, za osobę samotnie wychowującą dzieci uważa się jednego z rodziców albo opiekuna prawnego, jeżeli osoba ta jest panną, kawalerem, wdową, wdowcem, rozwódką, rozwodnikiem albo osobą, w stosunku do której orzeczono separację w rozumieniu odrębnych przepisów. Z przepisu tego wynika, że status osoby samotnie wychowującej dziecko został powiązany ze stanem cywilnym danej osoby, który stanowi jedyne kryterium dla takiej kwalifikacji rodzica bądź opiekuna prawnego. "Separacja prawna" i "separacja faktyczna" to dwa różne pojęcia. Pierwsze z nich odnosi się do prawa, drugie do faktu. Separacja faktyczna, nawet wskazana w uzasadnieniu wyroku orzekającego o rozdzielności majątkowej małżonków, nie ma znaczenia prawnego w tym sensie, że nie powoduje, iż małżonkowie w świetle przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, pozostają w separacji, o której mowa w Dziale V tego kodeksu. Separacja faktyczna, rozumiana jako zupełny rozkład pożycia małżonków, może stanowić podstawę do żądania orzeczenia separacji przez sąd (art. 61 § 1 k. r. i op.), nie stanowi natomiast przesłanki do uznania danej osoby "za osobą samotnie wychowującą dzieci" w rozumieniu ustawy podatkowej. Skargę jako niezasadną Sąd w tej sprawie oddalił.

W wyroku z dnia 8 marca 2011 r., sygn. akt I SA/GI 1214/10, oddalającym skargę Sąd stwierdził, iż prawo do opodatkowania w sposób przewidziany w art. 6

ust. 4 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych jest prawem osobistym, ściśle związanym z osobą podatnika, które nie przechodzi na jego następców prawnych. Ustawodawca odmiennie niż w przypadku małżonków, o których mowa w art. 6 ust. 2 tej ustawy nie przewidział możliwości skorzystania z przedmiotowego uprawnienia w sytuacji śmierci osoby samotnie wychowującej dzieci w trakcie roku podatkowego. Brak analogicznego do art. 6a ustawy podatkowej przepisu dotyczącego osób samotnie wychowujących dzieci oznacza, że ustawodawca zrezygnował z tego rodzaju rozwiązania prawnego w stosunku do osób, o których mowa w art. 6 ust. 4 ustawy podatkowej, w sposób świadomy i racjonalny. Miał także na uwadze charakter przedmiotowego opodatkowania i jego powiązanie z osobą korzystającą z tego sposobu opodatkowania.

Oddalając wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2011 r., sygn. akt I SA/GI 920/10, skargę na decyzję w przedmiocie podatku dochodowego od osób fizycznych, Sąd stwierdził, iż do renty wyrównawczej zasądzonej na podstawie wyroku sądowego w związku ze śmiercią męża oraz odsetek od tej renty naliczonych (należnych) do dnia śmierci męża znajduje zastosowanie wyłączenie z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Dla skarżącej bezpośrednią podstawą prawną powództwa, a następnie uzyskanego przez nią na podstawie wyroku sądu powszechnego odszkodowania, są prawa do spadku po zmarłym mężu. Zatem uzyskane przez skarżącą świadczenie w wysokości zasądzonej przez sąd powszechny, z odsetkami za zwłokę za okres do dnia śmierci spadkodawcy, podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn. Natomiast odsetki należne za okres po śmierci spadkodawcy do dnia zapłaty, nie wchodzą w skład masy spadkowej. Przychody z tego tytułu nie mogą zatem podlegać przepisom podatku od spadków i darowizn. Odsetki od zasądzonych skarżącej świadczeń odszkodowawczych, wynikających z następstwa prawnego po zmarłym uprawnionym do odszkodowania, należne za okres liczony od dnia następującego po dniu śmierci spadkodawcy do dnia zapłaty, należy zaliczyć do przychodów, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9, a nie pkt 1 art. 10 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, zatem nie podlegają zwolnieniu od podatku dochodowego.

Spór w sprawie oznaczonej sygn. akt I SA/GI 87/11 dotyczył pozbawienia skarżącej prawa do zwolnienia w zryczałtowanym podatku dochodowym od osób fizycznych przychodu uzyskanego ze sprzedaży spółdzielczego własnościowego

prawa do lokalu mieszkalnego, w sytuacji gdy wydatek na nabycie nieruchomości został poniesiony, ale nieruchomość ta położona jest na terytorium królestwa Belgii, a nie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W wyroku z dnia 16 maja 2011 r. uchylającym zaskarżoną decyzję Sąd powołał się na z art. 18 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE), zgodnie z którym każdy obywatel Unii ma prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich, z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków ustanowionych w samym Traktacie i środkach przyjętych w celu jego wykonania. Z kolei art. 39 TWE ustanawia zasadę swobody przepływu osób wewnątrz Wspólnoty, zaś art. 56 ustanawia zasadę swobodnego przepływu kapitału. Żaden przepis prawa krajowego nie może naruszać tych fundamentalnych zasad wspólnotowego prawa pierwotnego, przy czym takie naruszenie istnieje zarówno wtedy, gdy prawo krajowe wprost ogranicza te zasady ustanawiając np. zakaz przemieszczania się, jak też wtedy, gdy prawo krajowe w sposób pośredni, faktyczny prowadzi do skutku ograniczającego te zasady, gdyż niekorzystnie różnicuje sytuację prawną obywatela w zależności od pewnych kryteriów niedopuszczalnych z punktu widzenia wymogów prawa wspólnotowego. Takim kryterium jest m.in. kryterium położenia nabywanej nieruchomości, jeśli ma ono znaczenie dla sytuacji prawnopodatkowej obywatela. Jeśli zatem prawo krajowe uzależnia skorzystanie ze zwolnienia podatkowego od tego, czy inna nabywana nieruchomość (lokal) znajduje się w kraju, czy też poza nim, to w ten sposób prowadzi *de facto* do skutku zniechęcającego do nabywania nieruchomości (lokalu) w innym państwie członkowskim, a dalej – do ograniczenia swobody przemieszczania się, podejmowania zatrudnienia oraz prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Wspólnoty. W prawie krajowym nie mogą istnieć przepisy naruszające wymienione zasady, chyba że służą one celowi leżącemu w interesie publicznym i są właściwe (proporcjonalne) dla osiągnięcia tego celu. Sąd stwierdził, iż podatnikowi przysługuje na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 32 lit.a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych prawo do zwolnienia w zryczałtowanym podatku dochodowym od osób fizycznych przychodu uzyskanego ze sprzedaży nieruchomości, w sytuacji, gdy wydatek na nabycie nieruchomości został poniesiony, a nieruchomość położona jest na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Sprawy z zakresu podatku dochodowego od osób prawnych

Istota sporu w sprawie oznaczonej sygn. akt I SA/GI 332/11, sprowadzała się do rozstrzygnięcia, czy organy zasadnie uznały, że skarżąca Spółka, wynajmując od współników na cele prowadzonej działalności gospodarczej lokal w zamian za czynsz w wysokości przypadającego na ww. nieruchomości podatku od nieruchomości, uzyskała przychód w postaci częściowo odpłatnego świadczenia oraz czy wysokość przychodu z tego tytułu (wartość częściowo odpłatnego świadczenia) została przez organy w sposób prawidłowo ustalona. W wyroku z dnia 18 lipca 2011 r., uchylającym zaskarżoną decyzję Sąd stwierdził, iż: w pojęciu częściowo odpłatnego świadczenia, w rozumieniu art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654 ze zm.), mieści się zdarzenie prawne lub gospodarcze, którego skutkiem jest przyjęcie świadczenia po cenie wyraźnie niższej od cen rynkowych stosowanych przy świadczeniu usług lub udostępnianiu rzeczy albo praw tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem w szczególności ich stanu i stopnia zużycia oraz czasu i miejsca udostępnienia. Aby świadczenie uzyskane przez spółkę w analizowanym roku podatkowym mogło być uznane za częściowo odpłatne, konieczne jest wykazanie, że odbiega ono istotnie od cen rynkowych stosowanych przy udostępnianiu lokali na analogiczny cel (NZOZ), z uwzględnieniem w szczególności ich stanu i stopnia zużycia oraz czasu i miejsca udostępnienia, czego organy podatkowe nie wykazały.

Sprawy z zakresu podatków i opłat lokalnych

W wyroku z dnia 3 stycznia 2011 r. uchylającym zaskarżoną decyzję, wydanym w sprawie o sygn. akt I SA/GI 839/10, Sąd po dokonaniu analizy wyłączenia z opodatkowania podatkiem od nieruchomości, uregulowanego w art. 2 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. w Dz. U. z 2006 roku, Nr 121, poz. 844 z późn. zm.) stwierdził, iż korzysta z niego grunt pod pasem drogowym drogi publicznej oraz wszystkie budowle tam zlokalizowane, z wyjątkiem związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej innej niż eksploatacja autostrad płatnych. Nie są więc opodatkowane typowe budowle zlokalizowane w pasie drogowym, takie jak: droga jako budowla wraz z obiektami inżynierskimi oraz urządzeniami i instalacjami (mosty, tunele, przepusty),

chodniki, ścieżki rowerowe, zatoki autobusowe i postojowe. Z wyłączenia z opodatkowania nie korzystają natomiast budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (innej niż eksploatacja autostrad płatnych), bez względu na to, czyją stanowią własność. Jako przykład takich budowli można podać tablice reklamowe, budowle sieciowe (energetyczne, gazowe, telekomunikacyjne), parkingi płatne oraz różnego rodzaju niezwiązane trwale z gruntem pawilony, kioski, bary zlokalizowane w pasie drogowym, które nie stanowią budynków w rozumieniu ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Warunkiem ich opodatkowania jest wykazanie, że znajdują się w posiadaniu przedsiębiorcy. Będą zatem podlegały opodatkowaniu tego typu budowle nawet wówczas, gdy są czasowo przez przedsiębiorcę niewykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej.

W motywach wyroku z dnia 12 maja 2011 r., sygn. akt I SA/GI 70/11, Sąd powołując się na art. 1a pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, stwierdził, iż przedmiotem opodatkowania podatkiem od nieruchomości mogą być również budowle. Ustawodawca na potrzeby podatku od nieruchomości podzielił budowle na dwie kategorie:

a) obiekty budowlane w rozumieniu przepisów prawa budowlanego nie będące budynkami lub obiektami małej architektury,

b) urządzenia budowlane w rozumieniu przepisów prawa budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewniają możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem.

Zdaniem Sądu, aby ustalić, czy zbiornik LPG jest urządzeniem budowlanym w rozumieniu art. 3 pkt 9 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.) należy ustalić po pierwsze czy urządzenie to jest związane z obiektem budowlanym, po drugie czy zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, po trzecie czy posiada cechy przyłączy i urządzeń instalacyjnych w stosunku do obiektu budowlanego. W przypadku zbiornika LPG wszystkie te przesłanki zostały spełnione, zatem jako urządzenie budowlane podlega on podatkowi od nieruchomości. Sąd uwzględniając zarzuty skargi uchylił zaskarżoną decyzję.

W 2011 r. odnotowano wpływ 35 skarg prokuratorów na uchwały organów stanowiących gmin w zakresie podatków, w tym podatku od nieruchomości 32 sprawy i od środków transportowych 3 sprawy. W tym czasie zakończono wyrokiem

13 takich spraw, z czego w 7 przypadkach stwierdzono prawomocność wydanych rozstrzygnięć. Skargi prokuratorów wskazywały na wadliwość uchwał w części, w jakiej stanowiły o zwolnieniach podatkowych, które nie miały charakteru przedmiotowego. W większości takich spraw podmiotami zwolnionymi z podatku od nieruchomości okazywały się gminne jednostki organizacyjne, instytucje kultury, ochotnicze straże pożarne, Związek Hodowców Gołębi Poczтовых, czy też osoby fizyczne prowadzące określony rodzaj działalności gospodarczej. Przedmiotowe sprawy dotyczyły uchwał podejmowanych w latach 2008-2010. Powyższe wskazuje na tendencję ustanawiania przez rady gmin zwolnień podatkowych dla określonych podatników lub ich grup z naruszeniem obowiązujących w tej materii przepisów (konstytucyjnych i ustawowych) oraz konieczność wcześniejszego reagowania na wskazane uchybienia przez powołane do tego organy. Wyrok z dnia 22 marca 2011r., zapadły w sprawie o sygn. akt I SA/GI 109/11, stanowi przykład rozstrzygnięcia przedstawionych powyżej zagadnień prawnych. W wyroku tym Sąd stwierdził, iż użyte w przepisie art. 7 ust. 3 ustawy dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych sformułowanie "inne zwolnienia przedmiotowe" przesądza o tym, że zwolnienie może dotyczyć tylko i wyłącznie przedmiotu, a więc nieruchomości wykorzystywanych do różnego rodzaju działalności. Przy czym przedmiot winien być tak określony, żeby nie była możliwa identyfikacja konkretnego podatnika, a więc cechy przedmiotu muszą zostać tak w przepisie określone, żeby dotyczyły potencjalnie/hipotetycznie nieoznaczonego indywidualnie podatnika. Jest to o tyle trudne zadanie, że zwolnienie w każdym przypadku będzie w ostatecznym rozrachunku dotyczyło określonego podmiotu, a to z tej przyczyny, że konstrukcja podatku obejmuje zarówno przedmiot, jak i podmiot podlegający opodatkowaniu. Ujmując rzecz inaczej nie ma przedmiotu opodatkowania bez podmiotu, któremu ten przedmiot można przypisać. W konsekwencji nie istnieje też zwolnienie przedmiotowe, którego nie można przypisać określonemu podmiotowi. Utrudnienie to wymaga od rad gmin staranności w tworzeniu przepisów prawa miejscowego, przede wszystkim przy określaniu kryterium zwolnienia poprzez identyfikację przedmiotu, a nie podmiotu tego zwolnienia. W każdym przypadku, gdy bezpośrednio z ustanowionej normy wywieść można, kto podlega zwolnieniu, a nie tylko jaki przedmiot obejmuje zwolnienie, zwolnieniu przypisać można charakter zwolnienia podmiotowo – przedmiotowego, a to w konsekwencji oznacza przekroczenie ustawowej delegacji do ustanawiania zwolnienia określonego w art. 7 ust. 3 u.p.o.l. Dlatego też Sąd stwierdził nieważność uchwały w części dotyczącej zwolnienia od

podatku od nieruchomości gruntów, budynków lub ich części przeznaczonych na siedziby ochotniczych straży pożarnych, jednostek budżetowych gminy, zakładów budżetowych gminy i instytucji kultury, których gmina jest organizatorem.

Sprawy z zakresu podatku od czynności cywilnoprawnych

Istotnym zagadnieniem prawnym rozstrzyganym w roku 2011 w tej materii była kwestia interpretacji przepisów prawa europejskiego po wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 czerwca 2011 r. (sygn. C-212/10) wydanym w związku z pytaniem prejudycjalnym Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach w sprawie o sygn. I SA/GI 731/09. Zasadniczym problemem wymagającym interpretacji była możliwość ponownego wprowadzenia z dniem 1 stycznia 2007 r. opodatkowania podatkiem od czynności cywilnoprawnych pożyczki udzielonej spółce kapitałowej i stwierdzenie czy obowiązująca regulacja naruszyła przepis art. 4 ust. 2 Dyrektywy 69/335, skoro przystępując do Unii Europejskiej Polska zwolniła czynność tę z opodatkowania. Sąd powołał się na stanowisko Trybunału, który orzekł, iż zawarte w art. 4 ust. 2 powołanej powyżej dyrektywy sformułowanie "mogą (...) nadal podlegać podatkowi kapitałowemu" należy interpretować w ten sposób, że możliwość opodatkowania przez państwa członkowskie wymienionych w owym ustępie czynności podatkiem kapitałowym wymaga nie tylko, by były one opodatkowane w rozumieniu tego przepisu na podstawie przepisów krajowych obowiązujących w dniu 1 lipca 1984 r., lecz także by podlegały następnie opodatkowaniu w sposób nieprzerwany. W przeciwnym razie państwo członkowskie nie może powoływać się na utratę przychodów jako uzasadnienie utrzymania podatku kapitałowego. Trybunał zauważył, że ponowne wprowadzenie takiego podatku po jego zniesieniu byłoby sprzeczne z art. 4 ust. 2 Dyrektywy kapitałowej, a także z celem tej dyrektywy, jakim jest ograniczenie, a nawet zniesienie podatku kapitałowego. Stosując przedstawioną powyżej wykładnię Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości Sąd uchylił zaskarżone decyzje w 79 sprawach (przykładowe sygnatury akt: I SA/GI 515/11 – wyrok z 17.08.2011 r., I SA/GI 620/11 – wyrok z 23.08.2011 r., I SA/GI 720/11 – wyrok z 8.09.2011 r., I SA/GI 733/11 – wyrok z 13.09.2011 r., I SA/GI 815/11 – wyrok z 20.10.2011 r.).

Sprawy z zakresu odpowiedzialności podatkowej osób trzecich

W sprawie o sygn. akt I SA/GI 591/10, dotyczącej odpowiedzialności członków zarządu Sąd stwierdził, iż interpretując zakres pojęcia pełnienie obowiązków w rozumieniu art. 116 § 2 Ordynacji podatkowej należy przyjąć, iż obejmuje ono co najmniej formalne (bierne) sprawowanie funkcji członka zarządu, ponieważ dla odpowiedzialności podatkowej nie ma znaczenia jak przebiegało rzeczywiste (czynne) wykonywanie związanych z tą funkcją czynności, które jest zależne jedynie od woli takiej osoby oraz zapisów statutu. Dlatego wyrokiem z 9 lutego 2011 r. oddalił skargę na decyzję orzekającą o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej.

Sprawy z zakresu podatku od towarów i usług

W sprawie o sygn. akt III SA/GI 1257/10 Sąd stwierdził, iż analiza art. 89b ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 ze zm.), dalej u.p.t.u., oraz art. 87 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361 ze zm.) prowadzi do wniosku, że każdy dłużnik, który nie uregulował należności będącej nieściągalną wierzytelnością w 14 dniowym terminie tam wskazanym jest obowiązany do odpowiedniego pomniejszenia podatku naliczonego podlegającego odliczeniu lub w przypadku jego braku, do odpowiedniego powiększenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku wynikającą z nieuregulowanych faktur, poprzez korektę deklaracji za okres, w którym dokonał odliczenia. Ten obowiązek ciąży również na dłużniku, który znajduje się w upadłości układowej, ponieważ wynikający z art. 87 Prawo upadłościowe i naprawcze zakaz uregulowania należności będącej nieściągalną wierzytelnością tego obowiązku nie znosi (wyrok z dnia 26 października 2010 r. stał się prawomocny w roku 2011).

Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2011 r., sygn. III SA/GI 2506/10, Sąd uchylił interpretację indywidualną wydaną przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w kwestii podatku od towarów i usług. W uzasadnieniu swojego stanowiska podał, iż z literalnego brzmienia części wstępnej art. 7 ust. 2 ustawy o podatku od towarów i usług wynika wprost, że odnosi się on do takiego przekazania towarów, które nastąpiło wyłącznie na cele inne niż związane z prowadzonym przez podatnika przedsiębiorstwem. Oznacza to, że przepis ten pomija takie nieodpłatne

przekazania towarów, które zostały dokonane na cele związane z przedsiębiorstwem prowadzonym przez podatnika. Czynności wymienione w ust. 2 w punktach 1 i 2 zostały podane jedynie jako przykłady (gdyż poprzedza je sformułowanie "w szczególności") wskazanego w części wstępnej tego ustępu przekazania towarów na cele inne niż związane z prowadzonym przez podatnika przedsiębiorstwem. W konsekwencji również wymienione w pkt 2 omawianego ustępu "wszelkie inne przekazanie towarów bez wynagrodzenia, w szczególności darowizny" to tylko takie przekazanie towarów, które zostało dokonane na cele inne niż związane z przedsiębiorstwem prowadzonym przez podatnika. Przepis ten nie dotyczy każdego nieodpłatnego przekazania towarów przez przedsiębiorcę. Posłużenie się przez ustawodawcę sformułowaniem "na cele inne niż związane z prowadzonym przedsiębiorstwem" oznacza, że dla określenia przedmiotu opodatkowania w przypadku nieodpłatnego przekazania towarów istotnym jest cel tego przekazania. Takie rozumienie tego przepisu, że każde przekazanie nieodpłatne podlega opodatkowaniu, nie da się uzasadnić żadnymi regułami wykładni językowej i jest w istocie wykładnią *contra legem*. Skoro zaś wyniki wykładni gramatycznej są jednoznaczne, to niedopuszczalne jest sięganie do pozostałych rodzajów wykładni. Zmiana treści art. 7 ust. 3 ustawy o podatku od towarów i usług, jaka miała miejsce z dniem 1 czerwca 2005 r. polegała na usunięciu z niego końcowego fragmentu, który *expressis verbis* odwoływał się do bezpośredniego powiązania określonej czynności, przekazania wymienionych towarów, z prowadzonym przez podatnika przedsiębiorstwem, czyli celami działalności gospodarczej podatnika. Zmiana ta w istotny sposób wpłynęła na wykładnię normy ust. 2 tego artykułu, likwidując wątpliwości interpretacyjne. Sąd uznał zatem za prawidłowe przedstawione we wniosku o interpretację stanowisko, zgodnie z którym brak podstaw do uznania za dostawę towarów w rozumieniu art. 7 ust. 2 u.p.t.u. z 2004 r. czynności polegających na nieodpłatnym przekazaniu kontrahentom strony skarżącej towarów na cele reklamy i reprezentacji w danym okresie, nawet jeżeli podatnikowi przysługiwało prawo do obniżenia podatku należnego o kwotę podatku naliczonego w związku z nabyciem tych towarów.

W wyroku z dnia 1 lutego 2011 r., w sprawie o sygn. akt III SA/GI 1119/10 w przedmiocie podatku od towarów i usług, uchylając wydaną interpretację indywidualną Sąd powołał się na treść orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 30 września 2010 r. w sprawie C-395/09 wydanego w trybie

prejudycjalnym, a dotyczącego wykładni art. 17 ust. 2 i art. 17 ust. 6 szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku (Dz. U. UE L 145, s. 1), zmienionej dyrektywą Rady 95/7/WE z dnia 10 kwietnia 1995 r. (Dz. U. UE L 102, s. 18), zwanej dalej "szóstą dyrektywą". Jego treść została zasadniczo przejęta przez art. 176 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. U. UE L 347, s. 1). Wedle Trybunału należy go interpretować w ten sposób, "że przepis ten nie zezwala na utrzymanie w mocy przepisów krajowych – mających zastosowanie w chwili wejścia w życie szóstej dyrektywy w danym państwie członkowskim – które w sposób ogólny wyłączają uprawnienie do odliczenia podatku VAT naliczonego w przypadku nabycia importu usług, w związku z którymi zapłata należności jest dokonywana bezpośrednio lub pośrednio na rzecz podmiotu mającego siedzibę na obszarze jednego z krajów lub terytoriów określonych w tych przepisach jako "raje podatkowe". Zatem art. 88 ust. 1 u.p.t.u. zawierający ograniczenie prawa do odliczenia przy imporcie usług z rajów podatkowych dotyczący wszystkich usług, jest ograniczeniem podmiotowym i jest niezgodny z wskazanymi wyżej przepisami unijnymi.

Istota sporu w sprawie oznaczonej sygn. akt III SA/GI 1613/10 dotyczyła skuteczności prawnej złożonej w trakcie trwania kontroli skarbowej korekty deklaracji podatku od towarów i usług. Sąd powołując się na art. 14c ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 8, póź. 65 z późn. zm.) stwierdził, iż w brzmieniu obowiązującym w okresie, kiedy była prowadzona kontrola skarbowa oraz wydana decyzja pierwszej i drugiej instancji uprawnienie do skorygowania deklaracji, określone w art. 81 Ordynacji podatkowej, uległo zawieszeniu na czas trwania postępowania kontrolnego w zakresie objętym tym postępowaniem, z zastrzeżeniem ust. 2 (ust. 1). W przypadku złożenia korekty w tym terminie, w myśl ust. 4 nie wywoływała ona skutków prawnych. Natomiast zgodnie z ust. 2 tego artykułu kontrolowany mógł, w terminie 14 dni od dnia doręczenia protokołu kontroli, o którym mowa w art. 290 Ordynacji podatkowej, skorygować w zakresie objętym postępowaniem kontrolnym uprzednio złożoną deklarację podatkową. Ze złożeniem takiej korekty wiązał się obowiązek dokonania, nie później niż w terminie 3 dni, zawiadomienia organu kontroli skarbowej o złożeniu do

właściwego organu podatkowego korygującej deklaracji zgodnie z ust. 2 oraz w pisemnym uzasadnieniu przyczyn korekty, wskazania w szczególności, że korekta deklaracji jest związana z postępowaniem kontrolnym prowadzonym przez organ kontroli skarbowej (ust. 6). Uprawnienie do skorygowania deklaracji przysługiwało ponownie dopiero po zakończeniu postępowania kontrolnego w zakresie nieobjętym decyzją określającą wysokość zobowiązania podatkowego (ust. 5). W ocenie Sądu brak podstaw prawnych do stwierdzenia, że w sytuacji gdy organ kontroli skarbowej prowadzi postępowanie przez czas dłuższy niż wynikający z art. 139 O.p., to podatnik z mocy prawa uzyskuje uprawnienie z art. 81 § 1 O.p. do złożenia stosownej korekty deklaracji. Bez względu na czas trwania kontroli skarbowej korekta złożona w niewłaściwym momencie nie wywołuje skutków prawnych. Sąd nie uwzględnivszy zarzutów skargi oddalił ją wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2011 r.

Sprawa oznaczona sygn. akt III SA/GI 2098/10 dotyczyła interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie w przedmiocie podatku od towarów i usług. W wyroku oddalającym skargę z dnia 24 maja 2011 r. Sąd wskazał, iż dostawa nieruchomości, co do zasady, korzysta ze zwolnienia z podatku VAT. Wykluczenie z tego zwolnienia następuje, w świetle normy art. 43 ust. 1 pkt 10a ustawy o podatku od towarów i usług, w sytuacjach, gdy dostawa jest dokonywana w ramach pierwszego zasiedlenia lub przed nim oraz w sytuacji, gdy od momentu pierwszego zasiedlenia nie minęły co najmniej dwa lata. Aby mówić o pierwszym zasiedleniu, musi dojść do oddania budynków, budowli lub ich części do użytkowania w wykonaniu czynności podlegających opodatkowaniu. Jeżeli zatem podatnik wybuduje obiekt lub go zmodernizuje, przy czym nakłady na ulepszenie przekroczą 30 % wartości początkowej, a następnie obiekt ten (lub ulepszenie) zostanie oddany do użytkowania (wprowadzony przez podatnika do ewidencji środków trwałych), nie oznacza to, że został on zasiedlony. Oddanie do użytkowania nie nastąpiło bowiem w wykonaniu czynności podlegających opodatkowaniu. Pierwsze zasiedlenie będzie miało natomiast miejsce wówczas, gdy wybudowany lub zmodernizowany obiekt zostanie sprzedany lub np. oddany w najem, dzierżawę, leasing. Zarówno sprzedaż, jak i najem, dzierżawa, leasing są bowiem czynnościami podlegającymi opodatkowaniu.

Oddalając skargę wyrokiem z dnia 10 maja 2011 r., sygn. akt III SA/GI 2582/10, w przedmiocie podatku od towarów i usług Sąd stwierdził, iż przyznane

przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego środki celowe na realizację projektu podlegają opodatkowaniu podatkiem VAT. Wypłacona kwota nie jest bowiem w rozumieniu art. 29 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług otrzymaną dotacją, subwencją, inną dopłatą o podobnym charakterze mającą bezpośredni wpływ na cenę (kwotę należną) towarów dostarczanych lub usług świadczonych przez podatnika, ponieważ zarówno decyzja administracyjna jak i umowa zawierają zapisy dotyczące przyznania środków finansowych na podstawie ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 238, poz. 2390 ze zm.) na realizację zadań, które to zadania zostały skonkretyzowane w umowie. Zgodnie z art. 15 ust. 3 tej ustawy środki finansowe na naukę wskazane w ust. 1 i 2 są przekazywane jednostce naukowej lub innemu uprawnionemu podmiotowi na podstawie umowy. Skarżąca nie otrzymała środków finansowych na prowadzenie działalności statutowej (art. 3 ust. 2 pkt lit a), ponieważ nie jest jednostką naukową, nie otrzymała również dotacji, którą w opisywanym tutaj trybie otrzymać może jedynie Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Tak przekazane środki finansowe nie były przeznaczone na działalność statutową stowarzyszenia (art. 7 ust. 1 pkt 3), tym samym nie była to kwota przeznaczona na pokrycie niezdefiniowanych kosztów działalności podatnika. Przeto środki te nie korzystały ze zwolnienia w podatku VAT.

Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2011 r., sygn. akt III SA/GI 2448/10, Sąd uchylił indywidualną interpretację podatkową dotyczącą podatku od towarów i usług i powołując się na orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wskazał, iż reguła bezpośredniego stosowania dyrektywy z pominięciem przepisów krajowych nie może być wykorzystywana przez organy państwa w celu ograniczenia praw wynikających z przepisów krajowych. Na tych organach bowiem spoczywa obowiązek prawidłowej i pełnej implementacji norm wspólnotowych. Podatnik zaś nie może ponosić negatywnych konsekwencji w przypadku stosowania jednoznacznych w swej treści przepisów ustawy krajowej, które na skutek wadliwej implementacji norm dyrektywy, są niezgodne z dyrektywą. Jeżeli podatnik uznaje za korzystniejsze zastosowanie wadliwie sformułowanej w procesie transpozycji normy krajowej, brak jest podstaw do dokonywania wykładni prowspólnotowej tej normy, prowadzącej do wykładni *contra legem* i nakładania na obywatela obowiązków wynikających tylko z samej dyrektywy.

Sprawy z zakresu podatku akcyzowego

W czterech sprawach oznaczonych sygn. akt III SA/GI 814-817/11 Sąd, oddalając skargi na decyzje odmawiające skarżącej zwrotu akcyzy z tytułu dostawy wewnątrzwspólnotowej samochodów osobowych stwierdził, iż wykładnia językowa art. 107 ust. 1 ustawy z 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2009 r. Nr 3, poz. 11 ze zm.), dalej u.p.a., prowadzi do wniosku, że zwrot akcyzy, o jakim w nim mowa może być dokonany na rzecz podmiotu, który spełnia dwa warunki: nabył prawo rozporządzania samochodem jak właściciel i dokonał jego dostawy wewnątrzwspólnotowej. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w wyrokach z dnia 25 października 2010 r., sygn. akt I SA/Gd 791/10 i I SA/Gd 792/10, dokonał wykładni, w wyniku której prawo zwrotu akcyzy przyznano podmiotowi spełniającemu tylko jeden z tych warunków i niewątpliwie nie spełnia drugiego. W ocenie Sądu brak podstaw do tworzenia kategorii dokonywania dostawy w sposób pośredni. Co więcej, na przeszkodzie dokonywania takiej wykładni stoi ta część art. 107 ust. 1 u.p.a., w której zawarto zastrzeżenie: lub jeżeli w jego imieniu ta dostawa albo eksport są realizowane. Wynika z niej, że w przypadku, gdy podmiot, który nabył prawo rozporządzania towarem jak właściciel nie dokonuje dostawy „osobiście”, a za pośrednictwem innego podmiotu, to nadal dostawa ta ma być realizowana w jego imieniu. Jeśli ten warunek ma być spełniony, to podmiot ten musi zachować prawo rozporządzania samochodem jak właściciel, gdyż w przeciwnym razie nie mógłby być tym, który zleca dostawę, czyli w którego imieniu dostawa jest realizowana. Wykładnia językowa nie musi kończyć procesu wykładni przepisu prawa, ale żeby tak było należy uznać, że nie dostarczyła ona wniosków jasnych i jednoznacznych. Idąc tym torem we wspomnianych wyrokach powołano się na wykładnię celowościową, prounijną. Tymczasem wykładnia prounijna przepisu krajowego polega na tym, że istnieje przepis prawa unijnego, który jest punktem odniesienia i wzorem przy wykładni przepisu prawa krajowego. W wyrokach tych takiego przepisu nie wskazano, i trudno będzie wskazać, ponieważ samochód osobowy nie jest wyrobem akcyzowym zharmonizowanym, więc nie ma do niego zastosowania tak zwana dyrektywa horyzontalna (ani poprzednia dyrektywa Rady 92/12/EWG z 25 lutego 1992 r. w sprawie ogólnych warunków dotyczących wyrobów objętych podatkiem akcyzowym, ich przechowywania, przepływu oraz kontrolowania, ani ta, która weszła w życie 1 kwietnia 2010 r. dyrektywa Rady 2008/118/WE z 16 grudnia 2008 r. w sprawie ogólnych zasad dotyczących podatku akcyzowego), jak też żadna

z tak zwanych dyrektyw strukturalnych, bo te odnoszą się do konkretnych wyrobów akcyzowych, na pewno nie do samochodów osobowych. W wyrokach tych akcentuje się jednocześnie konieczność dokonywania takiej wykładni art. 107 ust. 1 ustawy, by zrealizowana została zasada opodatkowania samochodu w kraju konsumpcji, a jej ciężar poniósł ostateczny konsument towaru, a nie podmiot, który jedynie formalnie był obowiązany do naliczenia i zapłaty tego podatku. Wprowadzenie w wymienionych wyrokach kategorii dostawy dokonywanej pośrednio, dla której nie ma dostatecznych podstaw normatywnych, nasuwa wątpliwość, co w sytuacji, gdy o zwrot akcyzy wystąpią równocześnie dwa podmioty, ten który dokonał dostawy bezpośredniej i ten, który dokonał dostawy pośredniej. Czy wtedy należy dwukrotnie dokonać zwrotu akcyzy raz zapłaconej na pierwszym etapie obrotu? Wykładnia językowa pierwsza w kolejności do zastosowania nie musi być ostatnią, ale w sytuacji, gdy jej wynik jest jasny i jednoznaczny odstępnie od wynikających z niej wniosków musi być uznane za wykładnię *contra legem*.

Sprawy z zakresu płatności obszarowych

W wyroku z dnia 15 czerwca 2011 r., sygn. akt III SA/GI 874/09, w przedmiocie płatności obszarowych Sąd stwierdził nieważność decyzji organu I i II instancji. Wskazał, iż postępowanie w sprawie przyznania płatności obszarowych prowadzone na mocy ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o płatnościach do gruntów rolnych i oddzielnej płatności z tytułu cukru (Dz. U. z 2004 r., Nr 6, poz.40 ze zm.) może zostać wszczęte wyłącznie z inicjatywy rolnika ubiegającego się o płatności i tylko on jest stroną takiego postępowania, zatem musi być prawidłowo reprezentowany, aby czynności przez niego wykonane były skuteczne prawnie. Organy administracji orzekające w rozpoznawanej sprawie mimo posiadanej wiedzy o ubezwłasnowolnieniu częściowym wnioskodawcy i ustanowieniu dla niego kuratora do celów reprezentowania i zarządzania majątkiem nie wezwały kuratora do złożenia oświadczenia w zakresie podtrzymania wniosku o dopłaty na rok 2006, ani też nie doręczyły mu wydanych decyzji. Podobnie nie wezwały kuratora do złożenia oświadczenia co do wniesionego odwołania. Zatem obie zaskarżone decyzje zostały wydane z rażącym naruszeniem prawa – art. 30 § 1 i § 2 k.p.a., gdyż postępowanie dotyczące zarządzania majątkiem skarżącego toczyło się bez udziału kuratora mimo, że stroną postępowania była osoba częściowo ubezwłasnowolniona. Takie zaś

naruszenie prawa odpowiadające normie art. 156 § 1 pkt 2 Kodeksu postępowania administracyjnego uzasadniało stwierdzenie nieważności obu decyzji.

Sprawy w przedmiocie negatywnej oceny wniosku o dofinansowanie projektu

W wyroku z dnia 11 maja 2011 r., sygn. akt III SA/GI 333/11, w sprawie skargi na negatywną ocenę Zarządu Województwa Śląskiego wniosku o dofinansowanie projektu Sąd uznał za zbędne wszelkie regulacje prawne dotyczące pozytywnego wypowiedzenia się przez właściwą instytucję co do dopuszczalności i zasadności wniesionego środka odwoławczego. Stwierdzenie, że dany środek odwoławczy w systemie realizacji programu operacyjnego jest dopuszczalny następuje poprzez badanie przez organ odwoławczy tego, czy istnieją negatywne przesłanki wskazane w art. 30b ust. 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 712). Jeśli organ uzna, że takie przesłanki negatywne nie istnieją, to skutecznie uruchomiona procedura odwoławcza kończy się wydaniem rozstrzygnięcia merytorycznego – wynikiem oceny projektu. Nieuwzględnienie zarzutów odwołania skutkuje tym, że ponowny wynik oceny projektu staje się negatywnym wynikiem procedury odwoławczej zaskarżalnym do sądu administracyjnego. Skarga w tej sprawie jako niezasadna została oddalona.

Sprawy z zakresu gier losowych

Przedmiotem postępowania w sprawie oznaczonej sygnaturą III SA/GI 2355/10 było cofnięcie skarżącej zezwolenia na prowadzenie gry na automatach o niskich wygranych. Zgodnie z regulacją zawartą w art. 24 ust. 1 b ustawy z dnia z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 4 poz. 27 ze zm.) dyrektor izby celnej, na obszarze właściwości którego prowadzona jest działalność objęta kwestionowanym zezwoleniem posiada kompetencję do samodzielnej oceny, czy podmiot prowadzący działalność w zakresie objętym udzielonym zezwoleniem, dopuścił się naruszenia warunków wykonywania działalności określonych w tymże zezwoleniu, zatwierdzonym regulaminie oraz określonych przepisami ustawy. Co więcej ustalenia w tym zakresie mają charakter ustaleń faktycznych. Tym samym nie mogą stanowić przedmiotu prejudykatu, który może jedynie dotyczyć zagadnień prawnych, jakie ujawniły się w toku postępowania i dotyczą istotnej dla sprawy przesłanki decyzji albo wynikają wprost z przepisów

prawa materialnego. Sąd nie podzielił argumentacji strony skarżącej, że wydanie orzeczenia merytorycznego w sprawie będącej przedmiotem postępowania przed właściwym organem uwarunkowane jest uprzednim rozstrzygnięciem przez Ministra Finansów wstępnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 201 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej i wyrokiem z dnia 30 maja 2011 r. oddalił skargę.

Sprawy w przedmiocie należności celnych

Uzasadniając wyrok z dnia 16 lutego 2011 r., sygn. akt III SA/GI 1702/10, uchylający zaskarżoną decyzję w przedmiocie należności celnych Sąd wskazał, iż postępowanie celne w zakresie badania wiarygodności zadeklarowanej wartości celnej towarów i w przypadku jej odrzucenia - ustalania wartości celnej towarów, jest dwuetapowe i każdy z tych etapów różni się, jeżeli chodzi o czynności dowodowe. Pierwszy etap ma na celu ustalenie, czy cena wynikająca z dokumentu zakupu jest ceną faktycznie zapłaconą lub należną za towar. Zgodnie z art. 29 ust.1 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (określanego dalej jako Wspólnotowy Kodeks Celny lub WKC) wartością celną przywożonych towarów jest wartość transakcyjna, to znaczy cena faktycznie zapłacona lub należna za towary, wtedy gdy zostały one sprzedane w celu wywozu na obszar celny Wspólnoty, ustalana, o ile jest to konieczne, na podstawie art. 32 i 33. Następstwem zakwestionowania wiarygodności zadeklarowanej wartości celnej towaru jest ustalenie tej wartości w oparciu o jedną z metod określonych w art. 30-31 WKC. Sąd wskazał, że zgodnie z art. 181a ust. 1 rozporządzenia wykonawczego do WKC, jeżeli organy celne, zgodnie z procedurą opisaną w ust. 2 tego artykułu, mają uzasadnione wątpliwości, że zadeklarowana wartość celna stanowi całkowitą faktycznie zapłaconą lub należną sumę określoną w art. 29 WKC, nie muszą ustalać wartości celnej importowanych towarów z zastosowaniem wartości transakcyjnej. Zgodnie zaś z treścią ust. 2, w przypadku wątpliwości, o których mowa w ust. 1, organy celne mogą żądać - zgodnie z art. 178 ust. 4 - przedstawienia uzupełniających informacji. Jeżeli pomimo tego wątpliwości nie zostaną usunięte, organ prowadzący postępowanie powinien przedstawić je na piśmie osobie zainteresowanej, umożliwiając jej - na żądanie - przedstawienie własnego stanowiska przed podjęciem decyzji w sprawie.

Uchylając wyrokiem z dnia 11 maja 2011 r., sygn. akt III SA/GI 68/11, decyzje organów I i II instancji Sąd stwierdził, iż organy celne nie są związane deklarowaną przez stronę wartością transakcyjną i mogą od niej odstąpić w sytuacji określonej w art. 181a rozporządzenia Komisji (EWG) Nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. U. UE L z dnia 11 października 1993 r.), czyli wówczas, gdy mają uzasadnione wątpliwości, że zadeklarowana wartość celna stanowi całkowitą faktycznie zapłaconą lub należną sumę określoną w art. 29 Kodeksu. W rozpoznawanej sprawie podstawę do zakwestionowania deklarowanej przez skarżącą wartości celnej samochodu dostarczyła opinia rzeczoznawcy. Opinia ta nie jest opinią biegłego, o jakiej mowa w art. 197 Ordynacji podatkowej, gdyż nie miało miejsca powołanie tej osoby przez organ celny na biegłego i zlecenie sporządzenia opinii. Niemniej jednak nie przekreśla to możliwości skorzystania z takiego środka dowodowego, gdyż pozwala na to art. 180 § 1 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. Dowód ten, choć pochodzi od osoby, która jest rzeczoznawcą o kwalifikacjach potwierdzonych certyfikatem Ministerstwa Infrastruktury, podlega ocenie organu orzekającego w sprawie tak, jak każdy inny dowód przeprowadzony w postępowaniu, do czego obliguje art. 191 Ordynacji podatkowej, nakazujący ocenę na podstawie całokształtu materiału dowodowego, czy dana okoliczność została udowodniona. Również prawem strony jest podjęcie polemiki z wnioskami zawartymi w takiej opinii. Opinia ta musi zatem przedstawiać wnioski końcowe, ale też musi wskazywać, w jaki sposób zostały one wyprowadzone, na podstawie jakich materiałów źródłowych. Bez tego nie jest możliwa ocena wniosków przez organ, a i strona nie ma możliwości obrony swego stanowiska. Jeśli z opinii tej nie wynikają podstawowe wiadomości, na jakiej podstawie ustalenia tego dokonano, jakie wartości rzeczoznawca przyjął do wyprowadzenia średniej ceny, z ilu wartości średnia została wyprowadzona, to postępowanie narusza art. 122 Ordynacji podatkowej (brak podjęcia wszystkich niezbędnych działań w celu dokładnego ustalenia stanu faktycznego), art. 187 § 1 Ordynacji podatkowej (zaniechanie wyczerpującego rozpatrzenia całego materiału dowodowego), a także art. 121 § 1 tej ustawy (przeprowadzenie postępowania w sposób naruszający zaufanie do organu) gdyż w istocie strona została pozbawiona możliwości obrony swego stanowiska. W tym zatem zakresie zarzuty skarżącej Sąd uznał za uzasadnione.

Sprawy budżetowe jednostek samorządu terytorialnego

W wyroku z dnia 30 sierpnia 2011 r., sygn. akt III SA/GI 4/11, Sąd stwierdził, iż dotacje przyznawane przez gminę na podstawie art. 80 oraz art. 90 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) mają charakter dotacji podmiotowych. Obowiązkiem gminy jest udzielanie dotacji publicznym i niepublicznym szkołom i przedszkolom na każdego ucznia. W związku z tym rozliczenie tych dotacji powinno nastąpić poprzez zobowiązanie podmiotów spoza sektora finansów publicznych prowadzących przedszkola i szkoły publiczne do podania faktycznej liczby uczniów w terminach określonych przez uchwałę Rady Miasta regulującej tryb udzielania i rozliczania dotacji. Żądanie przedstawienia informacji takich jak kserokopie faktur, rachunków, list płac, nie znajdują umocowania prawnego w przepisach art. 80 oraz art. 90 cytowanej ustawy, gdyż zgodnie z jej art. 80 ust. 3d dotacje, o których mowa w ust. 2-3b, są przeznaczone na dofinansowanie realizacji zadań szkoły lub placówki w zakresie kształcenia, wychowania i opieki, w tym profilaktyki społecznej. Dotacje mogą być wykorzystane wyłącznie na pokrycie wydatków bieżących szkoły lub placówki. Prawnie niedopuszczalne jest zatem wprowadzanie innych kryteriów niż pokrycie wydatków bieżących w rozliczaniu dotacji. W tej sprawie rada miasta wprowadzając nowe kryteria uznania dotacji za wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem przekroczyła umocowanie ustawowe. Bezpodstawne prawnie jest pozbawienie dotacji beneficjenta w oderwaniu od ilości uczniów, a do takich należy uznać zapisy wskazanych regulacji, które ograniczają dotacje z racji przelewu z innego konta niż to, na które jest wpłacana dotacja, braku opisu dokumentu finansowego czy nieudostępnienia dokumentacji.

Sprawy z zakresu aktów stanu cywilnego

Uchylając decyzje w przedmiocie odmowy wydania aktu stanu cywilnego Sąd w motywach wyroku z dnia 17 listopada 2010 r., sygn. akt II SA/GI 644/10, prawomocnego w roku 2011, stwierdził, iż wierzyciel spadkodawcy ma interes prawny w rozumieniu art. 83 ust. 2 ustawy z 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688 ze zm.) w żądaniu wydania mu odpisu aktu urodzenia córki zmarłej dłużniczki. Jego podstawą może być bowiem każda norma prawna, w tym też z zakresu prawa cywilnego. Skoro zatem ów wierzyciel może złożyć wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłej

dłużnicze, to może również domagać się spornego dokumentu, potrzebnego jako dowód w tej sprawie. Przy czym za konieczne uznał Sąd wykazanie przez bank istnienia wierzytelności zmarłej.

Sprawy z zakresu ochrony środowiska

Oddalając skargę przedsiębiorstwa wodociągów i kanalizacji na decyzję samorządowego kolegium odwoławczego w przedmiocie odmowy zmiany decyzji (w trybie art. 155 k.p.a.) dotyczącej odroczenia terminu płatności podwyższonej opłaty za wprowadzanie ścieków do wód bez pozwolenia, Sąd ocenił zapadłe w sprawie decyzje, jako trafne i odpowiadające prawu. Nie spełniono bowiem przesłanek materialnoprawnych prowadzących do uwzględnienia żądania. Przepis art. 317 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150) zezwala na odroczenie terminu płatności tej opłaty wówczas, gdy wnioskodawca terminowo realizuje przedsięwzięcie, którego wykonanie zapewni usunięcie przyczyn ponoszenia podwyższonych opłat albo kar, w okresie nie dłuższym niż 5 lat od dnia złożenia wniosku. Zatem chodzi o działania podejmowane w toku wskazanej wyżej inwestycji, przy czym nie istnieje możliwość uwzględnienia okoliczności usprawiedliwiających niezachowanie terminu zakończenia przedsięwzięcia. Wynikający z art. 318 ust. 1 tej ustawy termin, w jakim można złożyć wniosek, zdaniem Sądu jest terminem materialnoprawnym, a więc nie podlega przywróceniu, a jego niezachowanie skutkuje odmową odroczenia terminu płatności. W okolicznościach sprawy Sąd uznał, iż wniosek strony został złożony po terminie, dlatego brak było podstaw do uwzględnienia żądania. Wyrok z dnia 29 listopada 2010 r., sygn. akt II SA/GI 894/10, uprawomocnił się w roku 2011.

W orzeczeniu z dnia 17 listopada 2010 r., sygn. akt II SA/GI 634/10, które uprawomocniło się w roku 2011, Sąd zawarł tezę, wedle której w sytuacji, kiedy gmina lub inny podmiot publicznoprawny, jest właścicielem nieruchomości stanowiącej drogę publiczną, a nieruchomość ta stanowi działkę sąsiednią, o której mowa w art. 46a ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.), nie przysługuje jej przymiot strony w postępowaniu zmierzającym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, albowiem nie ma ona interesu prawnego w takim postępowaniu w rozumieniu art. 28 k.p.a. Na marginesie

wyraził pogląd, że przepis art. 46a ust. 7a w/w ustawy pozwala na stwierdzenie, że skoro organ gminy wydaje decyzję w sprawach, w których ta gmina realizuje przedsięwzięcie, to tym bardziej może wydawać decyzje (bez konieczności jego wyłączenia) w sprawach, w których przedsięwzięcie realizowane jest przez inny podmiot, nawet w sytuacji, kiedy gmina byłaby stroną takiego postępowania. W wyniku zbadania legitymacji skargowej gminy, której organ wydał decyzję w pierwszej instancji Sąd oddalił jej skargę na decyzję uchylającą i umarzającą postępowanie pierwszej instancji. Skargę osoby fizycznej zaś uwzględnił, dochodząc do przekonania, że wydanie decyzji w omawianym przedmiocie nie narusza interesu prawnego gminy będącej właścicielką działek sąsiadujących z terenem, na którym ma być realizowane przedsięwzięcie, nadto nie znajdując podstaw do przyjęcia bezprzedmiotowości postępowania.

Sprawy z zakresu zagospodarowania przestrzennego

Wyrokiem z dnia 11 lutego 2011 r., sygn. akt II SA/GI 793/10, uchylono decyzję samorządowego kolegium odwoławczego utrzymującą w mocy decyzję tego organu o stwierdzeniu nieważności decyzji ustalającej lokalizację inwestycji celu publicznego i zmieniającą decyzję w tym przedmiocie. Zamiar obejmował budowę dwustanowiskowego garażu ochotniczej straży pożarnej z zapleczem socjalnym. Pierwotną decyzję zmieniono w trybie art. 155 k.p.a. poprzez szczegółowe określenie inwestycji. W ocenie organu nadzorczego inwestycja nie nosi znamion inwestycji celu publicznego, toteż powinna zostać w sprawie wydana decyzja o warunkach zabudowy. Decyzja zmieniająca nie dość, że zapadła w wyniku podania istotnie modyfikującego pierwotny wniosek, to bez zgody wszystkich stron postępowania. Dlatego w ocenie organu decyzje te rażąco naruszają prawo. Sąd dostrzegł uchybienia proceduralne, niepozwalające na pozostawienie zaskarżonej decyzji w obrocie prawnym. Przede wszystkim obejmowała ona obie decyzje rozstrzygające o nieważności po raz pierwszy odrębnie w odniesieniu do obu decyzji wydanych przez organ pierwszej instancji. Po wtóre kolegium nie zwróciło uwagi, że powiadomiono strony postępowania o nim w drodze obwieszczenia. Co do meritum Sąd zważył, iż wniosek dotyczył ustalenia warunków zabudowy, a organ rozpatrując go wydał decyzję o ustaleniu lokalizacji celu publicznego. Nadto wskazał, iż tryb z art. 155 k.p.a. nie jest tzw. trzecią instancją, a trybem szczególnym, w toku którego badaniu podlega kwestia spełnienia przesłanek umożliwiających uchylenie lub zmianę decyzji

ostatecznej. Analiza okoliczności sprawy szczegółowo odzwierciedlona w uzasadnieniu orzeczenia dała podstawę do uchylecia zaskarżonej decyzji.

W sprawie oznaczonej sygn. II SA/GI 127/11 Sąd stwierdził, iż w sytuacji, gdy wnioskodawca wyraźnie określając lokalizację obiektu w granicy działki, domaga się ustalenia warunków zabudowy dla tak usytuowanej inwestycji, kryterium lokalizacji względem granic działek staje się cechą zabudowy wymagającą rozstrzygnięcia w przeprowadzonej analizie kontynuacji funkcji oraz cech zabudowy. Badając dopuszczalność lokalizacji obiektu w granicy działki na etapie ustalania warunków zabudowy właściwy organ rozstrzyga o niej w oparciu o kryteria i w sposób określone przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, mając na względzie ład przestrzenny, a nie kryteria określone przepisami techniczno-budowlanymi. Wskazując na konsekwencje wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 grudnia 2007 r., sygn. akt P 37/06, przyjął Sąd dopuszczalność ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla zrealizowanej już inwestycji, wszak jako nie mającą znaczenia dla sprawy uznał szerokość działki inwestora, dostrzegając potrzebę prawidłowego wyznaczenia analizowanego obszaru dla ustalenia kryterium sąsiedztwa. Wyrokiem z dnia 15 lipca 2011 r. uchylił decyzje odmowne organów obu instancji.

W sprawie o sygn. akt II SA/GI 799/10 w przedmiocie warunków zabudowy wyrokiem z dnia 14 stycznia 2011 r. uchylono zaskarżoną decyzję uchylającą decyzję o umorzeniu postępowania z powodu jego bezprzedmiotowości. Kolegium uznało bowiem, że będący powodem umorzenia pogląd o niemożności ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla inwestycji już istniejącej (taka była objęta żądaniem w sprawie) jest wadliwy. Powołało się przy tym na wyrok tut. Sądu z dnia 25 czerwca 2009 r., sygn. akt II SA/GI 113/09, wedle którego nie stoi na przeszkodzie wydaniu takiej decyzji zrealizowanie inwestycji, nawet objętej postępowaniem legalizacyjnym. Odwołanie się do przepisów ustawy Prawo budowlane jest chybione, gdyż dotyczy ona innej materii. Sąd tego stanowiska nie podzielił i stwierdził, że w obecnym stanie prawnym (głównie za sprawą noweli Prawa budowlanego wprowadzonej ustawą z 27 marca 2003 r., która obowiązuje od 11 lipca 2003 r. i wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 września 2009 r., sygn. akt P 46/08) jest możliwe wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla prowadzonej, lecz niezakończonych inwestycji, gdyż jest

ona dowodem w postępowaniu legalizacyjnym. Przepisy w zakresie planowania przestrzennego oraz prawa budowlanego pozostają względem siebie w funkcjonalnym związku. Jednakowoż w niniejszej sprawie postępowanie legalizacyjne zostało ostatecznie i prawomocnie zakończone decyzją rozbiórkową, zatem dotyczyło obiektu już wzniesionego w warunkach samowoli budowlanej. W ocenie Sądu ta okoliczność wyłącza dopuszczalność uwzględnienia wniosku, bowiem stanowisko przeciwne dopuszczałoby obejście prawa. Zatem nie podzielił poglądu wyrażonego w przywołanej wyżej sprawie. Jednocześnie Sąd wskazał na potrzebę rozróżnienia przesłanek bezprzedmiotowości postępowania od bezzasadności żądania.

Uchylając wyrokiem z dnia 23 lutego 2011 r., sygn. akt II SA/GI 944/10, decyzje organów obu instancji odmawiające ustalenia warunków zabudowy dla nadbudowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego z powodu niespójności z sąsiednią zabudową, Sąd stwierdził, iż nadbudowa ta nie stanowi nowej zabudowy w rozumieniu art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.). Przed wszystkim dlatego, że nie zmienia sposobu użytkowania obiektu. Zatem należało uwzględnić jego funkcję, a nie zabudowę sąsiednią, jak to uczyniły organy.

W sprawie o sygn. akt II SA/GI 151/11 w przedmiocie jednorazowej opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości, Sąd wyrokiem z dnia 15 czerwca 2011 r. uchylił decyzje organów obu instancji wymierzające tę opłatę. Organy uznały za zbycie udziału w nieruchomości uzasadniając jej wymierzenie oświadczenia jednego z dwóch współników spółki cywilnej o wystąpieniu ze spółki i sprzedaży udziałów we wspólnej nieruchomości osobie trzeciej. W ocenie Sądu ta sytuacja nie stanowi zbycia nieruchomości w rozumieniu art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.), bo spółka nadal istnieje, zaś wystąpienie współnika ze spółki nie powoduje konieczności dokonania odrębnej czynności przeniesienia udziału w nieruchomości. W tej materii powołał się na stanowisko Sądu Najwyższego zajęte w uchwale składu 7 sędziów z dnia 10 czerwca 2011 r., sygn. akt III CZP 135/10, wydanej na gruncie przepisów ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Sprawy z zakresu dróg i ruchu drogowego

W wyroku z dnia 17 stycznia 2011 r., sygn. akt II SA/GI 1085/10, uchylającym decyzje organów obu instancji odmawiające wydania wtórnika prawa jazdy, Sąd wyraził pogląd, że przepis art. 98 ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym odnosi obowiązek zawiadomienia do zdarzenia polegającego na utracie dokumentu, jakim jest prawo jazdy. Tak też należy interpretować pojęcie utraty prawa jazdy użyte w art. 98 ust. 1 i 2 tej ustawy. Chodzi zatem nie o utratę uprawnień, ale dokumentu poświadczającego ich uzyskanie. Stąd bezwzględny warunkiem wydania wtórnika prawa jazdy jest posiadanie aktualnego uprawnienia do kierowania pojazdami. Z powodu nieimplementowania w terminie Dyrektywy 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie praw jazdy (Dz. U. UE. L. 403. 18), ustalenia organu właściwego do wydania wtórnika prawa jazdy osobie, która nie ma miejsca zamieszkania lub pobytu w kraju, dokonuje się biorąc pod uwagę ostatnie miejsce zamieszkania lub pobytu w kraju tej osoby (art. 21 § 1 pkt 3 in fine k.p.a.). Organy stanęły na stanowisku braku swej właściwości miejscowej do załatwienia sprawy, ustalając, iż wnioskodawca jest obywatelem niemieckim, który uzyskał uprawnienie do kierowania pojazdami w Polsce, lecz tu nie mieszka i nie przybywa. W ocenie Sądu, wspomniana wyżej dyrektywa, skoro nie została implementowana, wywiera bezpośredni skutek, gdyż termin dla dokonania tej czynności już upłynął i spełnione są dalsze ku temu wymagane przesłanki. Wobec tego brak jest przeszkód do załatwienia sprawy ze względu na właściwość organów. Ich rzeczą jest zatem ustalenie istnienia przedmiotowego uprawnienia i w zależności od jego wyniku odpowiednie załatwienie sprawy.

Sprawy z zakresu gospodarki nieruchomościami

Wyrokiem z dnia 21 stycznia 2011 r., sygn. akt II SA/GI 993/10, oddalono skargę na decyzję wojewody uchylającą decyzję organu pierwszej instancji o wyrażeniu zgody na czasowe zajęcie części nieruchomości na podstawie art. 124 ust. 4, 6 i 8 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.) i umarzającą postępowanie pierwszej instancji. Organ odwoławczy stanął na stanowisku, że obowiązek uregulowany w art. 124 ust. 8 cytowanej wyżej ustawy sprowadzający się do udostępnienia nieruchomości w celu wykonania czynności konserwacyjnych i usuwających awarie w urządzeniach m.in.

łączności, podlega egzekucji administracyjnej na podstawie wprost przepisu prawa, który stanowi podstawę do sporządzenia tytułu egzekucyjnego. Wierzycielem obowiązku wynikającego bezpośrednio z treści art. 124 ust. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami jest w świetle art. 5 § 1 pkt 2 w związku z art. 1a pkt 3 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 ze zm.) podmiot, którego interesy prawne zostały naruszone w wyniku niewykonania obowiązku. Egzekucję takiego obowiązku wszczyna się, zgodnie z art. 26 § 1 tej ustawy, na wniosek tego podmiotu i na podstawie wystawionego przezeń tytułu wykonawczego. W jego ocenie strona domagała się wszczęcia takiego postępowania, toteż należało podanie skierować do właściwego organu. Zdaniem Sądu postępowanie administracyjne zostało wszczęte w sprawie, która nie podlega wszczęciu i rozpatrzeniu z urzędu, zatem organ był związany wnioskiem strony, który obejmował żądanie wydania decyzji zezwalającej na czasowe zajęcie nieruchomości. Dlatego rozpatrzenie go na gruncie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym było wykluczone. W dacie wydawania decyzji niedopuszczalne było orzekanie o przedmiotowym obowiązku w trybie decyzyjnym. Stąd postępowanie było bezprzedmiotowe. W ostatecznym wyniku zaskarżona decyzja odpowiadała przeto prawu.

Sprawy z zakresu prawa budowlanego

Uzasadniając wyrok z dnia 1 lipca 2011 r., sygn. akt II SA/GI 196/11, uchylający decyzje organów obu instancji w przedmiocie stwierdzenia wykonania obowiązków zmierzających do doprowadzenia obiektu do stanu zgodnego z prawem, Sąd stwierdził, iż przedmiotem postępowania naprawczego prowadzonego w trybie art. 51 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku - Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r., Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.), w stosunku do obiektu budowlanego wybudowanego na podstawie ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę, która to decyzja została wyeliminowana z obrotu prawnego po zakończeniu budowy tego obiektu, winien być obiekt o parametrach, cechach i funkcji aktualnych w dacie zakończenia tego postępowania. Wydanie decyzji z art. 51 ust. 1 pkt 2, a następnie z art. 51 ust. 3 Prawa budowlanego w stosunku do obiektu określonego tak, jak w uchylonym pozwoleniu na budowę, w sytuacji kiedy jego parametry, cechy i funkcja są inne,

aniżeli określone w pierwotnej decyzji, prowadziłoby do fikcji prawnej polegającej na zalegalizowaniu innego obiektu, aniżeli faktycznie istniejący.

Sprawy z zakresu edukacji i oświaty

Wyrokiem z dnia 20 lipca 2010 r., sygn. akt IV SA/GI 293/10, uchylono rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody stwierdzające nieważność uchwały zarządu powiatu w sprawie powierzenia stanowiska dyrektora szkoły z powodu jej niezgodności z § 3 ust. 1 w związku z § 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 października 2003 r. w sprawie regulaminu konkursu na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki oświatowej i trybu pracy komisji konkursowej (Dz. U. Nr 189, poz. 1855). Niezgodność polegać miała na wyznaczeniu posiedzenia komisji po upływie zastrzeżonego tamże terminu 14 dni liczonego od upływu terminu składania ofert. Sąd, rozpoznając sprawę po uchyleniu poprzedniego wyroku (wyłącznie z przyczyny formalnej, tj. braku udziału w postępowaniu osób uczestniczących w konkursie), nie podzielił poglądu ani poprzedniego składu, ani też forsowanego przez organ nadzoru, wedle którego termin zamieszczony w § 3 ust. 1 tegoż rozporządzenia ma charakter terminu materialnego (zawitego). Dla jego ustanowienia brak jest podstawy prawnej w ustawie, zaś przepisy wykonawcze mogą regulować tylko terminy procesowe. Uznając go zatem za termin procesowy, Sąd wskazał na brak rozważenia czy uchybienie mu miało wpływ na wynik konkursu, bo tylko w tym kontekście można rozważać tę kwestię. Przepisy nie przewidują bowiem automatycznej jego bezskuteczności w takiej sytuacji. W uzasadnieniu wyroku przedstawił obszerny wywód dotyczący charakteru terminów. Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2011 r., sygn. akt I OSK 1919/10, Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną od tego orzeczenia, nie podzielając odmiennego stanowiska zajętego przez ten Sąd w wyroku z dnia 19 lipca 2010 r., sygn. akt I OSK 682/10.

Wyrokiem z dnia 24 lutego 2011 r., sygn. akt IV SA/GI 990/10, uchylono rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody stwierdzające nieważność uchwały rady miasta na prawach powiatu w przedmiocie nadania statutu placówce opiekuńczo-wychowawczej. Zdaniem organu nadzoru brak jest podstaw prawnych dla przyjęcia kompetencji rady miasta na prawach powiatu do uchwalenia tego rodzaju aktu. Wspomniane placówki działają w oparciu o regulamin opracowany przez dyrektora w porozumieniu z powiatowym centrum pomocy rodzinie. Sąd podzielił stanowisko

gminy zajęte w skardze kwestionujące ten pogląd. Uznał, iż skoro w zakresie uprawnień powiatu mieści się prowadzenie i organizowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych (art. 19 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.), a placówki te są jednostkami budżetowymi (art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 85 ust. 1 tej ustawy), to tworzone są przez organ stanowiący powiatu na podstawie art. 12 pkt 8 lit. i ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.). Szczegółowych reguł w przywołanych aktach prawnych brak, przeto należało się odwołać do przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.). Jej art. 12 ust. 1 pkt 2 przyznaje organom stanowiącym powiatu prawo do tworzenia, łączenia i likwidacji powiatowych jednostek budżetowych i nadawania im statutów. Dlatego zaskarżone rozstrzygnięcie nadzorcze uznał za chybione.

Wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2011 r., sygn. akt IV SA/GI 986/10, Sąd stwierdził niezgodność z prawem zarządzenia o odwołaniu ze stanowiska dyrektora szkoły. Jak wskazano w jego treści przyczyną odwołania było niespełnienie oczekiwań i niewywiązywanie się z nałożonych zadań. Podstawę dla tej konkluzji organ upatrywał w odmowie przez dyrektora zawarcia umowy użyczenia w zajmowanym przez szkołę budynku pomieszczeń dla oddziałów przedszkola. Powołał się na regulację art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2672 ze zm.). Upoważnia ona organ prowadzący szkołę do odwołania dyrektora w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia, po uzyskaniu opinii kuratora oświaty, w szczególnie uzasadnionym przypadku. W ocenie Sądu podana przyczyna nie wyczerpuje tej przesłanki, bowiem dyrektor szkoły nie pozostaje w takim stosunku z organem prowadzącym, który uzasadniłby wykonanie polecenia zawarcia opisanej umowy. Obowiązek ten nie wynika z ogólnej reguły powierzającej dyrektorowi gospodarowanie mieniem szkoły, ani z treści uprawnienia do wykonywania trwałego zarządu mieniem obejmującym szkołę, a więc z przepisów ustawy o systemie oświaty, ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o gospodarce nieruchomościami. Poza tym pojęcie „w czasie roku szkolnego” użyte w tym przepisie nie uprawnia do rozwiązania owego stosunku na koniec roku szkolnego, jak to uczyniono. Zatem sporne zarządzenie jako dowolne i nieuzasadnione naruszało prawo w sposób istotny. Upływ roku, przy uznaniu, że nie było ono aktem prawa miejscowego, wykluczył stwierdzenie jego nieważności.

Sprawy samorządowe

Wyrokiem z dnia 23 września 2010 r., sygn. akt IV SA/GI 144/10, stwierdzono nieważność części uchwały rady powiatu w przedmiocie regulaminu organizacyjnego starostwa. Podzielił Sąd pogląd skarżącego organu nadzoru, wedle którego starosta, wicestarosta i sekretarz lub skarbnik, nie mogą jednocześnie kierować pracą wydziału. Jest to bowiem rozwiązanie sprzeczne z pragmatyką urzędniczą (ustawą z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458) oraz przepisami ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.). Narusza sposób ich zatrudniania oraz podporządkowanie i wymogi co do kwalifikacji. Wreszcie powoduje nieuzasadnione odejście od sposobu konkursowego obsadzania stanowisk. Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną od tego orzeczenia wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2011 r., sygn. akt II OSK 246/11.

Sprawy z zakresu pomocy społecznej

W uzasadnieniu wyroku z dnia 18 listopada 2010 r., sygn. akt IV SA/GI 127/10, w przedmiocie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, Sąd zajął stanowisko, że w sytuacji, w której osoba uprawniona pobrała to świadczenie zarówno w wyniku egzekucji (przekazano je przez komornika), jak i od organu w wykonaniu ostatecznej decyzji, istotne jest to, czy w obu przypadkach chodzi o to samo świadczenie. A zatem czy świadczenie wyegzekwowane zostało jako świadczenie zaległe czy bieżące. Nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu art. 2 pkt 7 lit. d ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zm.) to świadczenia wypłacone w przypadku, gdy osoba uprawniona w okresie ich pobierania otrzymała alimenty. Alimenty są bowiem świadczeniami okresowymi, które stanowią odrębny dług, bo wymagalność każdego jest inna. Dla oceny przesłanek nienależnie pobranego świadczenia nieistotne jest przy tym to, czy komornik zamiast przekazać alimenty organowi wypłacił je bezpośrednio uprawnionemu. Ważne jest natomiast to, czy zachodzi tożsamość okresu, za jaki świadczenia wypłacono. Interpretacja pomijająca tę kwestię niweczyłaby cel przywołanej ustawy, jakim jest zapewnienie bieżących środków utrzymania osobom uprawnionym. Powołał się Sąd m.in. na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 28 lipca 2010 r., sygn. akt I OSK 697/10. Brak

uwzględnienia tych okoliczności stał się powodem uchylenia decyzji stwierdzających nieważność decyzji o zmianie decyzji przyznającej przedmiotowe świadczenie. Wyrok uprawomocnił się w roku 2011.

Wyrokiem z dnia 9 czerwca 2011 r., sygn. akt IV SA/GI 781/10, uchylono zaskarżoną decyzję utrzymującą w mocy decyzję zmieniającą decyzję o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego w części dotyczącej daty początkowej przyznania świadczeń. Powodem takiego rozstrzygnięcia była informacja, że uprawniona za wcześniejszy okres uzyskała świadczenia alimentacyjne za pośrednictwem komornika sądowego. W ocenie Sądu decyzje okazały się co najmniej przedwczesne. Wypłata części egzekwowanych należności przez komornika nie zniweczyła bowiem legitymacji do uzyskiwania świadczeń z funduszu. Ustawa wprowadza zakaz pobierania owych świadczeń z obu źródeł, co oznacza, że zakazem objęte jest pobieranie świadczeń z funduszu i od dłużnika (w tym za pośrednictwem komornika) za ten sam okres. Brak pełnego zaspokojenia należności (wypłacona przez komornika kwota dotyczyła zaległych alimentów), w przekonaniu Sądu nie powinno prowadzić do uznania wypłaconego świadczenia z funduszu alimentacyjnego za świadczenie nienależne.

W wielu orzeczeniach zapadłych w roku 2011 doszło do uchylenia decyzji odmawiających przyznania świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia w związku z opieką nad członkami rodziny. Odmowa spowodowana była brzmieniem art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.), wedle którego przysługuje ono matce lub ojcu, innym osobom, na których zgodnie z przepisami k. r. i o. ciąży obowiązek alimentacyjny, opiekunowi faktycznemu dziecka, jak też wyłączeniami uregulowanymi art. 17 ust. 5 tej ustawy (w punkcie 2 lit. a obejmującymi osoby pozostające w związku małżeńskim, a w lit. b osoby umieszczone w rodzinie zastępczej z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej i inne). W sprawie o sygn. akt IV SA/GI 461/10 odmówiono przyznania świadczenia z tego powodu, że strona była opiekunem prawnym i rodziną zastępczą niespokrewnioną dla małoletniej. W sprawach zaś pod sygn. akt IV SA/GI 394/10, IV SA/GI 482/10, IV SA/GI 350/10, powodem odmowy był fakt pozostawania osoby wymagającej opieki w związku małżeńskim (z opiekunem). Sąd nie podzielił poglądu organów, opartego wyłącznie na literalnym brzmieniu wskazanych przepisów. Powołał się na nowelizację

wskazanej ustawy, celowość rozwiązań prawnych i racjonalność ustawodawcy, wykładnię systemową i prokonstytucyjną, w tym zakresie mając na uwadze m.in. zasadę równości, oraz orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego: z dnia 18 lipca 2008r., sygn. akt P 27/07 i z dnia 22 lipca 2008 r., sygn. akt P 4/07. Skoro zatem ustawodawca w systemie prawa nie różnicuje sytuacji prawnej rodzin zastępczych obu kategorii, to niepodobna czynić tego na gruncie omawianej ustawy. Wobec czego w pierwszej sprawie wyrokiem z dnia 25 stycznia 2011 r. uchylił decyzje organów obu instancji. W kolejnych sprawach w wyniku analizy powyższych zagadnień Sąd doszedł do przekonania, że cytowany przepis należy zinterpretować w taki sposób, że również małżonek należy do kręgu osób mogących ubiegać się o świadczenie pielęgnacyjne uregulowane w art. 17 ust. 1 pkt 2 cytowanej wyżej ustawy. Odmienne podejście oparte wyłącznie na literalnym brzmieniu przepisu naruszałoby zasady konstytucyjne, intencje ustawodawcy i byłoby sprzeczne ze społecznym oddziaływaniem prawa. Wyroki uchylające zaskarżone decyzje, zapadły w dniach odpowiednio: 10 lutego 2011 r., 1 lutego 2011 r., 27 stycznia 2011 r. Przy czym już 9 listopada 2010 r., do sygn. akt IV SA/GI 276/10, zapadł wyrok (prawomocny w roku 2011), którym uchylono decyzje organów obu instancji odmawiające przyznania świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia w związku z opieką nad mężem. Sąd w motywach wyroku wskazał na zasady wykładni, w tym celowość rozwiązań prawnych i racjonalność ustawodawcy, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, m.in. wyrok z dnia 15 listopada 2006r., sygn. akt P 23/05, uznający za niekonstytucyjne zawężenie kręgu osób uprawnionych do zasiłku stałego (poprzedzał on przedmiotowe świadczenie), oraz reguły funkcjonowania państwa prawa, w tym zakaz dyskryminacji, wreszcie zważył na przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. W wyniku ich analizy doszedł do przekonania, że cytowany przepis należy zinterpretować w taki sposób, że również małżonek należy do kręgu osób mogących ubiegać się o świadczenie pielęgnacyjne uregulowane w art. 17 ust. 1 pkt 2 cytowanej wyżej ustawy.

Sprawy z zakresu dodatków mieszkaniowych

Orzeczeniem z dnia 23 sierpnia 2011 r., sygn. akt IV SA/GI 741/10, uchylono decyzje organów obu instancji odmawiające przyznania dodatku mieszkaniowego, a to z powodu ustalenia przekroczenia udziału dochodów gospodarstwa domowego strony w wydatkach na mieszkanie. W szczególności organ odwoławczy nie przyjął

podanej przez wynajmującego wysokości uiszczanych opłat za wodę, natomiast ustalił te wydatki na poziomie ryczałtowym za zużycie 2, 70 m³ wody, stosując przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14 stycznia 2002 r. w sprawie określenia przeciętnych norm zużycia wody (Dz. U. Nr 8, poz. 70). W przekonaniu Sądu wadliwie ustalono wydatki skarżącego, bowiem niezasadnie odstąpiono od zaliczenia do nich realnie ponoszonych opłat z tytułu zużycia wody, wskazanych przez wynajmującego. Zastosowanie przywołanego wyżej rozporządzenia w sprawie jest zdaniem Sądu wątpliwe, skoro nie zostało ono wydane na podstawie delegacji zawartej w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz. 734 ze zm.), a na podstawie art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858). *Nota bene* ustawa ta w art. 27 ust. 1 nakazuje ustalać ilość zużytej wody w pierwszej kolejności na podstawie wskazań wodomierza głównego, zaś dopiero w jego braku na podstawie norm zużycia. Przy czym nie zbadano w sprawie istnienia takiego wodomierza. Dlatego decyzje jako zapadłe w wyniku niewyjaśnienia sprawy zostały uchylone.

Wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2011 r., sygn. akt IV SA/GI 757/11, uchylono decyzje organów obu instancji w przedmiocie wstrzymania wypłaty dodatku mieszkaniowego. Nastąpiło to z powodu ustalenia, iż uprawniona posiadała zaległości w opłatach mieszkaniowych z okresu kilku lat wstecz. W ocenie Sądu doszło do wadliwego zastosowania prawa materialnego, a to art. 7 ust. 11 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, który pozwala na takie rozstrzygnięcie tylko wówczas, gdy uprawniony nie opłaca na bieżąco należności za zajmowany lokal. Sąd zajął stanowisko, że przepis ten odnosi się wyłącznie do tych należności, które powstały po przyznaniu dodatku i tylko za okres objęty tą decyzją. Zatem nie może to nastąpić przy uwzględnieniu innych zaległości, tym bardziej gdy skarżąca podawała usprawiedliwione tego powody. Za nieprawidłowe uznał też wydanie w tym samym dniu decyzji przyznającej dodatek i decyzji wstrzymującej jego wypłatę z przytoczonym wyżej uzasadnieniem.

Sprawy z zakresu ochrony zdrowia

Wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2011 r., sygn. akt IV SA/GI 780/10, stwierdzono nieważność uchwały rady powiatu w sprawie przekształcenia samodzielnego

publicznego zakładu opieki zdrowotnej przez ograniczenie rodzajów jego działalności i udzielanych świadczeń zdrowotnych. Sąd uznał legitymację mieszkańców powiatu do zaskarżenia tej uchwały, bo narusza ona ich interes prawny w zakresie prawa do korzystania z opieki zdrowotnej. Zaskarżona uchwała należy do kategorii aktów prawa miejscowego, stąd przede wszystkim podejmując ją uchybiono art. 4 ust. 1 i art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 17, poz. 95), które uzależniają wejście w życie m.in. aktów prawa miejscowego od upływu 14 dni od ich ogłoszenia. Tymczasem zaskarżonej uchwały nie przedstawiono do publikacji, zaś jej wejście w życie określono na dzień podjęcia. Dalej Sąd zważył, iż likwidacja placówki zdrowotnej nie może prowadzić do wyzbycia się zadań publicznych, nawet jeśli mają one zostać przejęte przez niepubliczne zakłady, jak w tej sprawie. Taki zabieg nie znajduje podstawy prawnej. Jeśli nadto zakres świadczonych usług medycznych w powiecie nie pokrywa się z usługami świadczonymi przez likwidowaną placówkę, niepodobna bronić poglądu o zapewnieniu mieszkańcom właściwej opieki zdrowotnej.

Sprawy służb mundurowych

W uzasadnieniu wyroku z dnia 1 marca 2011 r., sygn. akt IV SA/GI 422/10, Sąd sformułował tezę, wedle której emerytowanemu funkcjonariuszowi Służby Więziennej nie przysługuje uprawnienie do równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego nawet wówczas, gdy pozytywna decyzja w tej materii zapadła przed uchynieniem § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 czerwca 2003 r. w sprawie równoważnika pieniężnego przysługującego funkcjonariuszom Służby Więziennej za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego (Dz. U. Nr 132, poz. 1234) i do tej pory nie została wygaszona. Poza tym stwierdził, że wszczęcie postępowania w tym przedmiocie przez tegoż byłego funkcjonariusza skutkuje jego umorzeniem, jako bezprzedmiotowego z powodu braku przymiotu strony. W ocenie Sądu obowiązujące przepisy w tej materii nigdy nie przewidywały takiego świadczenia dla emerytowanych funkcjonariuszy, gdyż przepis powyższego rozporządzenia, na podstawie którego poprzednio je wypłacano, został wydany z przekroczeniem delegacji ustawowej, a nadto został uchylony z dniem 1 stycznia 2007 r. Brak jest przy tym przepisu rangi ustawowej stanowiącego podstawę dla wydania pozytywnej decyzji. Wadliwa praktyka nie może być nadal sankcjonowana,

zwłaszcza gdy niepodobna wysnuć z niej chronionych praw nabytych. Ta okoliczność skutkuje bezzasadnością domagania się przyznania spornego świadczenia, co czyni postępowanie bezprzedmiotowym, a więc podlegającym umorzeniu.

Wyrokiem z dnia 19 lipca 2011 r., sygn. akt IV SA/GI 693/10, oddalono skargę funkcjonariusza Policji na decyzję utrzymującą w mocy decyzję odmawiającą przyznania mu pomocy finansowej na uzyskanie mieszkania. W ocenie organów orzekających skarżący miał zaspokojone potrzeby mieszkaniowe w dacie składania wniosku o przyznanie pomocy, gdyż mieszkanie nabył w styczniu 2009 r., zresztą we współwłasności z osobą, która potem została jego żoną, zaś wniosek złożył we wrześniu tegoż roku. Przy tym nie wykazał, aby wcześniej nie mógł w nim zamieszkać na przykład z powodu konieczności wykonania remontu. Sąd podzielił tę argumentację, wskazując m.in. na treść uchwał NSA z 29 marca 1999 r., sygn. akt OPS 1/99, i z 29 kwietnia 2009 r., sygn. akt I OPS 7/08. W konsekwencji czego uznał, iż pomoc ta przysługuje jedynie w wypadku braku zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych funkcjonariusza, przy czym niewykluczone jest przyznanie pomocy na spłatę kredytu zaciągniętego na ten cel. Nadto wyraził pogląd, wedle którego jakkolwiek złożenie wniosku nie jest ograniczone ramami czasowymi, zatem może to nastąpić po nabyciu mieszkania, to jednak czynność ta winna pozostawać w łączności czasowej z nabyciem lokalu, chyba że zachodzą szczególne okoliczności wykluczające możliwość zamieszkania w nim. W sprawie ich nie wykazano.

Sprawy z zakresu dostępu do informacji publicznej

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2010 r., sygn. akt IV SA/GI 670/10, prawomocnym w roku 2011, uchylono decyzje organów obu instancji w przedmiocie odmowy udostępnienia informacji publicznej w zakresie aktów oskarżenia dziennikarzy na podstawie przepisów prawa prasowego. Powodem odmowy było stwierdzenie, iż zadośćuczynienie żądaniu wiązałoby się z koniecznością badania repertoriów i zawartych w nich wpisów w liczbie kilkunastu tysięcy. Zatem żądanie obejmuje informację należącą do kategorii informacji przetworzonej, dla uzyskania której konieczne jest wykazanie szczególnie istotnego interesu publicznego. Tymczasem nie został on udowodniony w sprawie. Uchylenie decyzji spowodowane zostało dostrzeżonymi z urzędu uchybieniami procesowymi. Przede wszystkim organ nie ustalił, czy żądane dane mają charakter informacji publicznej. Decyzja odmowna

obejmuje tylko takie dane, które mieszczą się w tym pojęciu, i to tylko wówczas, gdy zwrócono się o nie do podmiotu, który je posiada. W przeciwnym wypadku należy powiadomić wnioskodawcę pisemnie o braku możliwości uwzględnienia żądania. Natomiast w zakresie informacji przetworzonej należy ustalić czy żądanie wymaga kompilacji danych, ich analizy, zestawienia, czy winno zostać poprzedzone podobnymi operacjami. Nie mieści się w tym zakresie poszukiwanie informacji w rejestrach. Zatem nie podzielił Sąd odmiennej argumentacji organów w tej materii. W uzasadnieniu wyroku przedstawił obszerną motywację stanowiska oraz właściwego trybu postępowania w tych sprawach.

Postanowieniem z dnia 23 listopada 2010 r., sygn. akt IV SAB/GI 47/10, odrzucono skargę na bezczynność rady miasta dowodzącą ograniczenia dostępu do jej posiedzeń. W ocenie skarżącego odmowa zezwolenia na wejście na salę obrad narusza reguły dostępu do informacji publicznej, bo z balkonu wewnętrznego dla publiczności niepodobna dostrzec sposobu głosowania przez poszczególnych radnych. W ocenie Sądu skarga jest niedopuszczalna, bowiem nie dotyczy aktu określonego w art. 3 § 2 pkt 1-4 w związku z art. 3 § 2 pkt 8 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Skarga na bezczynność może prowadzić do zobowiązania organu do wydania takiego aktu, podczas gdy w niniejszej sprawie niepodobna zobowiązać do umożliwienia skarżącemu uczestniczenia w posiedzeniach organu. Co prawda dostęp do posiedzeń organów kolegialnych jest jednym z elementów dostępu do informacji publicznej, to jednak konkretyzacja tego sposobu nie może nastąpić w tym trybie. Postanowienie uprawomocniło się w roku 2011.

DZIAŁALNOŚĆ POZAORZECZNICZA WSA w GLIWICACH W 2011 r.

Przeprowadzone przez sędziów wykłady, szkolenia, spotkania seminaryjne

4 marca 2011 r. Szczyrk.

Sędzia WSA dr Włodzimierz Kubik przeprowadził szkolenie dla pracowników organów gmin województwa śląskiego z zakresu postępowania w sprawach ewidencji ludności. W jego toku zapoznał słuchaczy z aktualną praktyką stosowania prawa wynikającą z orzecznictwa sądów administracyjnych w sprawach meldunkowych.

17 marca 2011 r. Katowice.

Sędzia WSA Teresa Kurcysz-Furmanik wygłosiła wykład dla aplikantów radcowskich na zlecenie Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach z zakresu postępowania sądownoadministracyjnego.

1 kwietnia 2011 r. Katowice.

Sędzia WSA Iwona Wiesner przeprowadziła szkolenie z zakresu procedury cywilnej z udziałem pracowników wydziałów kontroli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

15 czerwca i 26 czerwca 2011 r. Opole.

Sędzia WSA dr Beata Kozicka brała udział jako wykładowca w seminarium szkoleniowym zorganizowanym przez Opolski Urząd Marszałkowski. Tematy wykładów to: „Odpowiedzialność majątkowa funkcjonariusza publicznych w świetle obowiązujących regulacji prawnych” oraz „Materialne i formalne aspekty udaremnienia egzekucji”. Natomiast w **sierpniu** w ramach programu „Urząd na 5 plus” zrealizowała tamże szkolenie z zakresu postępowania administracyjnego.

5-9 września 2011 r. Międzyzdroje.

Sędzia WSA dr Krzysztof Winiarski przedstawił wykład nt. „Opodatkowanie w zakresie podatków dochodowych akcjonariuszy spółek komandytowo-akcyjnych – problemy orzecznicze” na organizowanej przez Izbę Finansową i Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie konferencji szkoleniowej Sędziów Izby Finansowej NSA i zaproszonych przedstawicieli Wojewódzkich Sądów Administracyjnych.

2 grudnia 2011 r. Wisła.

Sędzia WSA dr hab. Stanisław Nitecki zaprezentował pracownikom powiatów ziemskich i grodzkich oraz pracownikom gmin prowadzących sprawy z zakresu kwalifikacji wojskowej główne aspekty rozstrzygania spraw z tego przedmiotu. Szkolenie zorganizował Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

3 grudnia 2011 r. Katowice.

Sędzia NSA Henryk Wach wygłosił wykład dla doradców podatkowych na temat zagadnień proceduralnych w sprawach podatkowych podczas spotkania zorganizowanego przez Klub Doradców Podatkowych z siedzibą w Warszawie.

Kontakty krajowe

19 marca, 4 kwietnia, 21 maja, 18 czerwca, 22 października, 26 listopada oraz 10 grudnia 2011 r. Warszawa

Sędzia WSA Teresa Kurcysz-Furmanik uczestniczyła w cyklu seminariów prowadzonych wspólnie przez Biuro Informacji Rady Europy i Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego na temat: „Stosowanie Europejskiej Konwencji Praw Człowieka w polskim porządku prawnym”.

16 maja – 18 maja 2011 r. Izbicko k. Opola

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu zorganizował konferencję dla sędziów sądów administracyjnych orzekających w sprawach ogólnoadministracyjnych. Udział w tej konferencji zgłosili następujący sędziowie: NSA Łucja Francizek, WSA Elżbieta Kaznowska, Przewodniczący WIS sędzia NSA Wiesław Morys, sędzia WSA Małgorzata Walentek. Program konferencji obejmował wykłady pt.:

- O stosowaniu wstępu do Konstytucji RP w orzecznictwie sądów administracyjnych (wiceprezes NSA prof. dr hab. Janusz Trzeciński).
- Aktualne problemy orzecznictwa sądów administracyjnych oraz nowelizacja Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (zastępca dyrektora Biura Orzecznictwa NSA sędzia NSA Maria Wiśniewska).

- Wybrane problemy orzecznictwa sądownoadministracyjnego w sprawach z zakresu stosunków służbowych (sędzia NSA Małgorzata Borowiec).
- Aktualne problemy materialne i proceduralne w sprawach dostępu do informacji publicznej (Przewodniczący Wydziału Informacji Sądowej NSA sędzia NSA Janusz Drachal).
- Problemy orzecznicze na gruncie pomocy z funduszy europejskich dla rolników (sędzia NSA Zofia Borowicz).
- Implementacja wspólnotowego prawa ochrony środowiska w zakresie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (dr Jerzy Jendrośka – adiunkt Zakładu Prawa Międzynarodowego i Wspólnotowego Uniwersytetu Opolskiego).
- Naruszenie przepisów postępowania administracyjnego niemające istotnego wpływu na wynik sprawy (sędzia NSA prof. dr hab. Barbara Adamiak).
- Wpływ nowelizacji Kodeksu postępowania administracyjnego na postępowanie administracyjne w sprawach wsparcia społecznego – sędzia WSA w Gliwicach dr hab. Stanisław Nitecki).

24 maja 2011 r. Warszawa.

Na zaproszenie Wiceprezesa NSA Dyrektora Biura Orzecznictwa prof. dr hab. Janusza Trzczińskiego, Pan Prezes WSA w Gliwicach prof. dr hab. Ryszard Mikosz, Przewodniczący Wydziału IV sędzia NSA Adam Mikusiński oraz sędziowie WSA dr Iwona Bogucka i dr hab. Andrzej Matan uczestniczyli w konferencji „Sędziowskie prawotwórstwo – teoria a praktyka”.

Główne zagadnienia omówione w jej toku, to:

- Prawotwórcza funkcja orzeczeń sądowych (prof. dr hab. Janusz Trzcziński).
- Orzecznictwo sądownoadministracyjne a proces legislacyjny (prof. dr hab. Roman Hauser).
- Prawo a aksjologia (prof. dr hab. Marek Zirk-Sadowski).

7 czerwca 2011 r. Warszawa.

Pan Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego prof. dr hab. Roman Hauser zaprosił na konferencję organizowaną wspólnie z Zakładem Prawa Administracyjnego Instytutu Nauk Prawnych PAN oraz Rzecznikiem Praw Obywatelskich pt. „Kodeks postępowania administracyjnego po zmianach w latach 2010 – 2011”. Udział w tej konferencji brały sędzia WSA Teresa Kurcysz-Furmanik oraz sędzia WSA dr Beata Kozicka.

14-15 czerwca 2011 r. Jabłonna.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie zorganizował konferencję poświęconą zagadnieniom dostępu do informacji publicznej. Wzięła w niej udział sędzia WSA Edyta Żarkiewicz-Kunicka. Na konferencji wygłoszono m.in. wykłady:

- Ograniczenie dostępu do informacji publicznej z powołaniem się na ochronę informacji niejawnych i inne tajemnice (dr Grzegorz Sibiga).
- Istota pojęcia informacja publiczna – art. 6 ustawy o dostępie do informacji publicznej (sędzia WSA Przemysław Szustakiewicz).
- Podmioty zobowiązane do udostępniania informacji publicznej w rozumieniu art. 4 ustawy o dostępie do informacji publicznej (sędzia WSA Stanisław Pietras).

29 czerwca-1 lipca 2011 r. Szczyrk

Pan Prezes WSA w Gliwicach prof. dr hab. Ryszard Mikosz został zaproszony przez dr. hab. Bogdana Dolnickiego Kierownika Katedry Prawa Samorządu Terytorialnego do Jury V Letnich Warsztatów Doktoranckich. Organizatorem Warsztatów była Katedra Prawa Samorządu Terytorialnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego. Tematem przewodnim warsztatów był: „Samorząd terytorialny w Polsce a sądowa kontroli administracji”.

21 listopada 2011 r. Warszawa

Na zaproszenie Dyrektora Biura Orzecznictwa NSA Prezes WSA w Gliwicach sędzia NSA prof. dr hab. Ryszard Mikosz, sędzia WSA dr Iwona Bogucka, sędzia NSA Krzysztof Wujek oraz sędzia WSA dr hab. Andrzej Matan wzięli udział w konferencji nt. „Wybrane problemy wykładni prawa”. Otwarcia i podsumowanie konferencji dokonał prof. dr hab. Janusz Trzciniński. W jej toku z referatami wystąpili:

- prof. dr hab. M. Zieliński: „Clara non sunt interpretanda” – mity i rzeczywistość,
- prof. dr hab. L. Leszczyński „Wykładnia operatywna – model ogólny stosowania prawa podatkowego”,
- prof. dr hab. R. Mastalski „Rola wykładni operatywnej w dwuetapowym modelu stosowania prawa podatkowego”,
- prof. dr hab. A. Bałaban, P. Policastro „Zasada pierwszeństwa prawa Unii Europejskiej”.

25 listopada 2011 r. Katowice

Pani Wiceprezes WSA w Gliwicach sędzia NSA Ewa Madej wzięła udział w IX Ogólnopolskiej Konferencji Podatkowej pt. „Doradca podatkowy obrońcą spraw podatnika”, zorganizowanej przez Śląski Oddział Krajowej Izby Doradców Podatkowych oraz Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego. W toku konferencji zostały przedstawione następujące referaty:

- Podatek VAT – opodatkowanie dotacji uzyskiwanych przez organizacje pozarządowe (dr Agata Błaszczyk – doradca podatkowy),
- Nieodpłatne świadczenia w świetle zmian ustawy VAT w 2011 roku a dyrektywa unijna (dr Mariusz Cieśla – doradca podatkowy),
- Opodatkowanie VAT usług szkoleniowych (Dagmara Dominik – sędzia WSA we Wrocławiu),
- Dylematy interpretacyjne w zakresie opodatkowania VAT świadczeń złożonych (Krzysztof Gil – doradca podatkowy, doktorant w Katedrze Prawa Finansowego U.Śl.),
- Ulgi rehabilitacyjne w podatku dochodowym od osób fizycznych (prof. dr hab. Jadwiga Glumińska-Pawlic – Katedra Prawa Finansowego U.Śl., doradca podatkowy),
- Wykładnia systemowa zewnętrzna w podatku od towarów i usług w oparciu o przepisy ordynacji podatkowej na tle orzecznictwa NSA. Dochody z nieujawnionych źródeł. Wybrane problemy procesowe (sędzia NSA dr Artur Mudrecki – Katedra Prawa Finansowego i Prawa Podatkowego Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie),
- Zbieg sankcyjnych stawek podatku dochodowego i odpowiedzialności karnej skarbowej – na przykładzie podatku z nieujawnionych źródeł (Piotr Ogiński – doradca podatkowy),
- Zasady wymiaru i poboru podatku VAT z tytułu importu towarów. Analiza zmian w ustawodawstwie (dr Karol Piech – Izba Celna Katowice),
- Prawo majątkowe wspólników spółek jawnych (dr Piotr Pinior – Katedra Prawa Gospodarczego i Handlowego, U.Śl.),
- Przedstawiciel podatkowy w podatku akcyzowym i podatku od towarów i usług (dr Piotr Stanisławiszyn – Uniwersytet Opolski, sędzia SR),
- Podatki pośrednie w Republice Czeskiej (dr Dana Šramková – Uniwersytet w Brnie),

- Z problematyki pełnomocnictwa w procesie karnym skarbowym (dr Jarosław Zagrodnik – Katedra Prawa Karnego Procesowego, U. Śl.).

Kontakty zagraniczne.

29 – 31 sierpnia 2011 r. Cottbus – Niemcy

W ramach współpracy WSA w Gliwicach z niemieckimi sądami finansowymi odbyła się w Cottbus doroczna polsko-niemiecka konferencja sędziów orzekających w sprawach podatkowych. Uczestniczyli w niej sędziowie Sądów Finansowych Brandenburgii i Berlina oraz sędziowie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu i Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach. Sąd wrocławski reprezentowany był przez jego Prezesa sędziego NSA Ryszarda Pęka oraz sędziów WSA Jadwigę Danutę Mróz i Ireneusza Dukiel. Sąd w Gliwicach reprezentowali natomiast: Prezes sędzia NSA prof. Ryszard Mikosz, Wiceprezes Ewa Madej, sędzia NSA Krzysztof Wujek oraz sędzia WSA Mirosław Kupiec.

W toku konferencji sędziowie polscy wygłosili następujące referaty:

- Polski system opodatkowania nieruchomości i prognozowane kierunki jego zmian (Ireneusz Dukiel),
- Wybrane problemy dotyczące opodatkowania podatkiem od towarów i usług i podatkiem akcyzowym (Mirosław Kupiec),
- Straty w prawie podatkowym (Jadwiga Danuta Mróz).

10-12 października 2011 r. Florencja

Zrzeszenie Prawników Polskich Oddział w Katowicach wspólnie z Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Gliwicach zorganizowało Konferencję Prawa Europejskiego. W konferencji brali udział sędziowie z Wydziału I i III, a mianowicie: Anna Apollo, Przemysław Dumana, Małgorzata Jużków, Ewa Madej, Ryszard Mikosz, Wojciech Organiściak, Teresa Randak, Iwona Wiesner oraz Krzysztof Winiarski. Program merytoryczny obejmował tematykę bezpośrednio związaną z sądownictwem administracyjnym i powszechnym oraz wykłady z prawa europejskiego w Instytucie Europejskim we Fiesole.

10-14 października 2011 r. Helsinki

Sędzia WSA Teresa Kurcysz-Furmanik wzięła udział w seminarium prawno-porównawczym Pt. „Wpływ prawa europejskiego na polskie i fińskie regulacje prawne” zorganizowanym przez pracowników naukowych Uniwersytetu Helsińskiego przy udziale polskich prawników. W ramach seminarium jego uczestnicy spotkali się z deputowanym Parlamentu Fińskiego oraz udali się z wizytą do Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego Finlandii.

Szkolenia, narady referendarzy, asystentów i pracowników administracyjnych.

Krajowe Stowarzyszenie Ochrony Informacji Niejawnych zorganizowało w dniach 26-28 stycznia 2011 w Wiśle kurs dla administratorów bezpieczeństwa informacji (ABI), w którym wzięł udział Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych Ryszard Jedlecki. W dniu 8 lutego 2011 r. wzięł on też udział, wspólnie z inspektorem Danutą Sibą w seminarium z zakresu wdrożenia ustawy o OIN wraz z rozporządzeniami, jakie miało miejsce w Katowicach.

Centrum Szkoleniowe Finanse Publiczne zorganizowało w dniu 9 lutego 2011 w Krakowie szkolenie z zakresu klasyfikacji wydatków strukturalnych i sprawozdania Rb – WS – zagadnienia praktyczne po zmianie rozporządzeń. W szkoleniu wzięli udział Główna Księgowa Krystyna Popek, starszy specjalista Renata Konieczny oraz kierownik Oddziału Administracyjno-Gospodarczego Roman Kowolik.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w dniach 19 - 20 maja 2011 w Rawie Mazowieckiej zorganizował ogólnopolską konferencję dla referendarzy sądowych wojewódzkich sądów administracyjnych, w którym udział wzięli Andrzej Majzner – referendarz Wydz. IV, Łukasz Strzypek – referendarz Wydz. II oraz Leszek Wolny – referendarz Wydz. III.

Informatyk Piotr Niesobski w dniu 11 marca 2011 uczestniczył w konferencji zorganizowanej przez firmę Microsoft z siedzibą w Warszawie pt. „Wirtualizacja oraz Zarządzanie Systemami Operacyjnymi i Aplikacjami”. Brał też udział w zorganizowanej przez Firmę DAGMA w dniu 18 marca 2011 w Krakowie konferencji z cyklu „IT Security SHOW”, jak też w przeprowadzonej w Naczelnym Sądzie

Administracyjnym w Warszawie w dniu 20 kwietnia 2011 r. naradzie poświęconej określonym zagadnieniom informatycznym w sądownictwie administracyjnym.

Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych Ryszard Jedlecki brał udział w VII Kongresie Ochrony Informacji Niejawnych, Biznesowych i Danych Osobowych – Spała, 25-27 maja 2011 r.

Szkoła komputerowa IMPULS zorganizowała w dniach: 23, 25 i 30 maja oraz 1, 6 i 8 czerwca 2011 r. kurs z zakresu arkusza kalkulacyjnego w MS Office: Excel-podstawowy, w którym udział wzięły: Katarzyna Czaplicka, Beata Dejneka, Dorota Kosmala, Wioletta Milcarek, Katarzyna Potocka-Narodowska, Urszula Smykała oraz Bogumiła Szywała.

Krajowa Rada Radców Prawnych, Centrum Szkolenia Ustawicznego Radców Prawnych przygotowały szkolenie na temat: „Prawo cywilne. Postępowanie cywilne”. Miało ono miejsce w dniach 3-5 czerwca 2011 r. w Kroczykach, a wziął w nim udział dyrektor WSA Stanisław Garncarz.

Firma Microsoft Sp. z o.o. Auditorium w Warszawie zaprosiła w dniu 23 maja 2011 na konferencję pt. „Nowoczesne narzędzia do komunikacji oraz pracy grupowej”, w której wziął udział informatyk Piotr Niesobski.

Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie zorganizował prezentację wdrażanego przez NSA programu „Archiwum-ISA” wspomagającego funkcjonowanie archiwum zakładowego sądu. Prezentacja odbyła się w dniu 31 maja 2011 r., a uczestniczyła w niej inspektor Danuta Siba.

Starszy specjalista Dariusz Brzeźniak uczestniczył w szkoleniu dotyczącym „Technologii antywirusowej firmy ESET” zorganizowanym przez Autoryzowane Centrum Szkoleniowe DAGMA w dniach 26-27 maja 2011 r.

W dniu 16 czerwca 2011 r. w siedzibie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie odbyła się narada, w której wziął udział dyrektor WSA Stanisław Garncarz. Narada obejmowała zagadnienia dot. m.in. budżetu za 2011 r. na

podstawie kontroli przeprowadzonej przez NIK, projektu budżetu na 2012. W jej toku omówiono bieżące problemy funkcjonowania sądownictwa administracyjnego.

Informatyk Piotr Niesobski uczestniczył w dniach 11-15 lipca 2011 r. w szkoleniu technicznym zorganizowanym przez Autoryzowane Centrum Szkoleniowe DAGMA nt. „Zarządzanie, konfiguracja wraz z obsługą systemu Microsoft Windows 2008 Server”.

Akademia Finansów i Rachunkowości w Ciechocinku w dniach 19-21 września 2011 r. zorganizowała szkolenie dla Wojewódzkich Sądów Administracyjnych nt. „Zasady organizacji prowadzenia rachunkowości w sądownictwie administracyjnym w aspekcie nowej ustawy o finansach publicznych” oraz „Aktualne zagadnienia prawa pracy w sądownictwie administracyjnym”. W szkoleniu wzięły udział Główna Księgowa Krystyna Popek oraz kierownik Oddziału Spraw Ogólnych i Osobowych Urszula Zygmund.

Szkoła komputerowa IMPULS ponownie zorganizowała w dniach: 7, 12, 14, 19, 21 i 26 października 2011 r. kurs z zakresu arkusza kalkulacyjnego w MS Office: Excel-podstawowy, w którym udział wzięły: Anna Florek, Elwira Massel, Anna Oklecińska, Alicja Sadowska, Iwona Pacewicz, Małgorzata Filarska, Danuta Siba i Aneta Śmieja.

Z inicjatywy Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie w dniach 12-14 października 2011 r. odbyło się seminarium szkoleniowe dla kierowników sekretariatów wydziałów orzeczniczych i wydziałów informacji sądowej sądów administracyjnych dotyczące m.in. zmian wprowadzonych do biurowości ostatnimi zarządzeniami Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wyjaśnienia wynikających z nich nowych obowiązków nałożonych na sekretariaty wydziałów procesowych. Spotkanie seminaryjne odbyło się w Serocku. Udział wzięły w nim kierowniczkę z wydz. I – IV oraz z WIS (5 osób).

Firma DAGMA Sp. z o.o. Biuro Bezpieczeństwa IT w Katowicach zaprosiła w dniu 30 września 2011 r. na konferencję poświęconą rozwiązywaniu backupowemu Arkeia Network Backup, w której uczestniczył informatyk Piotr Niesobski.

Starszy specjalista Renata Konieczny w dniu 22 listopada 2011 r. w Katowicach wzięła udział w szkoleniu pt.: „Wdrażanie budżetu zadaniowego – planowanie, kalkulacja wydatków, ewidencja księgową – warsztaty praktyczne” zorganizowanym przez Centrum Szkoleniowe Finanse Publiczne.

Microsoft Sp. z o.o. przygotowała warsztaty nt. „Wdrażania Windows 7”, które odbyły się w Karpaczu w dniach 5-9 grudnia 2011 r. W warsztatach wzięł udział informatyk Piotr Niesobski.

Centrum Szkoleniowe Finanse Publiczne zorganizowało szkolenie pt.: „Przygotowanie do zamknięcia ksiąg rachunkowych za 2011 rok oraz zasady rachunkowości obowiązujące przy otwarciu ksiąg rachunkowych w roku 2012 w jednostkach sektora finansów publicznych”. Szkolenie odbyło się w dniu 7 grudnia 2011 r. w Katowicach, a uczestniczyła w nim starszy specjalista Renata Konieczny.

Inspektor Danuta Siba w dniu 1 grudnia 2011 r. w Warszawie brała udział w zorganizowanym przez Naczelną Sąd Administracyjny szkoleniu z obsługi systemu informatycznego „Archiwum – ISA”

Zajęcia dydaktyczne prowadzone w szkołach wyższych

W 2011 roku następujący sędziowie orzekający w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Gliwicach prowadzili zajęcia dydaktyczne w szkołach wyższych:

1. dr Beata Kozicka (Uniwersytet Opolski),
2. dr Włodzimierz Kubik (Uniwersytet Śląski),
3. dr hab. Andrzej Matan (Uniwersytet Śląski),
4. prof. dr hab. Ryszard Mikosz (Uniwersytet Śląski),
5. dr hab. Stanisław Nitecki (Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu),
6. dr Wojciech Organiściak (Uniwersytet Śląski),
7. dr Maria Taniewska-Banacka (Wyższa Szkoła Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach),
8. dr Krzysztof Winiarski (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie).

Orzekanie w Naczelnym Sądzie Administracyjnym

W roku 2011 Sędziowie NSA oraz WSA orzekający w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Gliwicach orzekali w Naczelnym Sądzie Administracyjnym na 38 sesjach rozpraw:

- Prezes WSA Sędzia NSA Ryszard Mikosz – 9 razy,
- Wiceprezes WSA Sędzia NSA Leszek Kiermaszek – 7 razy,
- Przewodniczący WIS Sędzia NSA Wiesław Morys – 10 razy,
- Sędzia NSA Ewa Krawczyk - 1 raz,
- Sędzia WSA Teresa Kurcysz-Furmanik - 1 raz,
- Sędzia WSA Krzysztof Winiarski – 10 razy.

Wszyscy sędziowie orzekali w wymiarze jednej sesji miesięcznie.

Prowadzenie zajęć dla aplikantów

Wiceprezes WSA Sędzia NSA Leszek Kiermaszek prowadził zajęcia seminaryjne dla aplikantów adwokackich z zakresu procedury administracyjnej i sądownoadministracyjnej, ustroju sądów administracyjnych oraz prawa administracyjnego materialnego.

Przewodniczący Wydziału IV Sędzia NSA Adam Mikusiński prowadził zajęcia dydaktyczne dla aplikantów adwokackich z zakresu postępowania administracyjnego.

Sędziowie powołani przez Ministra Sprawiedliwości do Komisji egzaminacyjnych

- zarządzeniem z dnia 4 kwietnia 2011 r. nr 89/11/DNAP Minister Sprawiedliwości powołał sędziego WSA Teresę Randak na egzaminatora z zakresu prawa administracyjnego w skład komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia w 2011 r. egzaminu adwokackiego z siedzibą w Katowicach oraz sędziego NSA Leszka Kiermaszka na zastępcę egzaminatora w tej komisji z zakresu prawa administracyjnego,

- zarządzeniem z dnia 29 marca 2011 r. nr 47/11/DNAP Minister Sprawiedliwości powołał sędziego NSA Annę Apollo w skład komisji egzaminacyjnej do spraw aplikacji adwokackiej przy Ministrze Sprawiedliwości z siedzibą w Katowicach, jako zastępcę przewodniczącego,
- zarządzeniem z dnia 29 marca 2011 r. nr 57/11/DNAP Minister Sprawiedliwości powołał sędziego NSA Krzysztofa Wujka w skład komisji egzaminacyjnej do spraw aplikacji radcowskiej przy Ministrze Sprawiedliwości z siedzibą w Katowicach, jako zastępcę przewodniczącego,
- zarządzeniem z dnia 4 maja 2011 r. nr 121/11/DNAP Minister Sprawiedliwości powołał sędziego WSA Barbarę Brandys-Kmieciak na egzaminatora z zakresu prawa administracyjnego w skład komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia w 2011 r. egzaminu radcowskiego z siedzibą w Katowicach oraz sędziego WSA Beatę Kalagę-Gajewską na zastępcę egzaminatora z zakresu prawa administracyjnego,
- zarządzeniem z dnia 4 maja 2011 r. nr 122/11/DNAP Minister Sprawiedliwości powołał sędziego WSA Mirosława Kupca na egzaminatora w skład komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu radcowskiego w 2011 r. z siedzibą w Katowicach oraz sędziego WSA Stanisława Niteckiego na zastępcę egzaminatora z zakresu prawa administracyjnego,
- zarządzeniem z dnia 4 maja 2011 r. nr 123/11/DNAP Minister Sprawiedliwości powołał sędziego NSA Bonifacego Bronkowskiego na egzaminatora w skład komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu radcowskiego w 2011 r. z siedzibą w Katowicach oraz sędziego WSA Iwonę Bogucką na zastępcę egzaminatora z zakresu prawa administracyjnego.

Zdania odrębne

W 2011 roku zgłoszone zostały 4 zdania odrębne do wyroków w sprawach ze skarg E... „T...” S.A. na decyzje Dyrektora Izby Celnej w K... w przedmiocie podatku akcyzowego, o sygn. akt: III SA/GI 58/11, III SA/GI 59/11, III SA/GI 60/11, III SA/GI 61/11.

Sygnalizacje

W 2011 roku zapadło 1 postanowienie sygnalizacyjne Sądu w sprawie II SA/GI 731/10 ze skargi B. K. na akt Starosty T. w przedmiocie odmowy zwrotu opłaty za wydanie karty pojazdu. Jego przyczyną były uchybienia proceduralne organu.

**Pytania prawne do Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału
Sprawiedliwości Unii Europejskiej**

W roku 2011 WSA w Gliwicach nie skierował pytań prawnych do Trybunału Konstytucyjnego ani do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.